

Maallikkotuomari

Suomen Maallikkotuomarit ry – Finlands Lekmannadomare rf 2/2016

Sisältö

Pääkirjoitus, Jouni Elomaa	sivu 3
Koulutusristeily	sivut 4-13
HO-laamanni Liisa Lehtimäki	sivu 4
Ap. VKS Raija Toivaiainen	sivu 5
KRP:n apulaispäällikkö Tero Kurenmaa	sivut 6-7
Kihlakunnansyyttäjä Juha-Mikko Hämäläinen	sivu 7
Hallitussihteeri Mika Risla	sivu 8
Espoon KO-laamanni Olli Saunanoja	sivut 8-9
Lapin yliopiston professori Mikko Vuorenpää	sivu 10
HO-neuvos Pekka Määttä Turku	sivut 10-11
Osaston johtaja, käräjätuomari Hannu Laitinen	sivut 12-13
Tutustumiskohteena Nobel-museo	sivu 14
Tutustuminen Riddarholmin kirkkoon	sivu 15
Tervetuloa koulutuspäivään	sivu 15
Espoon kaupunginjohtajan tervehdys	sivu 16
Lautamiespäivät Espoossa	sivu 16
Lautamiespäivät Espoossa 25-26-3-2017 ohjelma	sivu 17
Lehtikirjoittelu ja todellisuus	sivu 18
Keitele Forest -mainos	sivu 19
Eläkepäiviä kohti, Hannu Laitisen pakina	sivu 20
Silja Tallink -mainos	sivu 21
Helsingin lautamiesyhdistys tiedottaa	sivu 22
Elokuva elää	sivu 23
Vantaan käräjäoikeuden uusia herastuomareita juhliittiin elokuussa	sivu 23
Nimityksiä	sivu 24
Lautamiestuotteet	sivu 25
Matkapojat -mainos	sivu 26
Hallitustiedot	sivu 27
Liity jäseneksi	sivu 27
Jäsenedut ja jäsenyys	sivu 28

JÄSENMAKSUTILI: NORDEA
FI96 20611800136590 BIC:NDEAFIHH
Käytä viitenumeroa!

Lehteen tarkoitettu materiaali:

Sähköpostilla jutut lähetettävä siten, että kuva ja teksti ovat eri tiedostoja. Tekstin toivottu muoto rtf, ei omia asetteluja tai taulukoita. Kuvat toivotaan nimettävän ko. juttuun viittaavasti. Kuvien muoto jpg koko vähintään 300 kt.

§ Maallikkotuomari

Yhdistyksen kotisivut
www.maallikkotuomarit.fi

Julkaisija
Suomen Maallikkotuomarit ry
Finlands Lekmannadomare rf

Päätoimittaja
Matti Laukkanen
Alakiventie 1 D 57
00920 Helsinki
puhelin 0404 135 000
laukkanen.masa@luukku.com

Toimittaja
Unto Rönkkönen
050 913 1952
unto@geisir.fi

Toimitusneuvosto
Matti Laukkanen, päätoimittaja
Anu Heinänen, järjestösihteeri
Unto Rönkkönen, toimittaja
Heikki Liljeroos, hallitusneuvos
Oikeusministeriö
Eija Mikkonen, tiedottaja
Oikeusministeriö

Osoitteenmuutokset
Anu Heinänen,
Matinniitynkujat 2 C 81
02230 Espoo
puhelin 050 365 6896
jarjestosihteeri@maallikkotuomarit.fi

Paino
KMTF Group, Mustasaari
Painos 2250 kpl
ISSN-L 1456-7954

Seuraava lehti ilmestyy viikolla 23
Aineisto päätoimittajalle 15.5.2017 mennessä
laukkanen.masa@luukku.com

Oikeus ajallisena ilmionä

Pitkän linjan sukututkijana olen useasti saanut huomata, kuinka oikeusjärjestelmä heijastaa aina kulloisenkin yhteiskunnan ja kulttuurin arvoja. Varsin selvää tämä on lainsäädännössä ja rangaistus käytännössä. Ei ole paljon ehtinyt aikaa kulua siitä, kun Mooseksen lakia sovellettiin meillä suoraan vaikkapa salavuoteuteen rikoksena. Eurooppalaisena on helppo kauhistella amerikkalaista varsin vapaata käytäntöä aseiden hallussapidon osalta tai toimeenpantavia kuolemanrangaistuksia, puhumattakaan satojen vuosien vankeusrangaistuksista ja meistä kohtuuttomalta tuntuvista vahingonkorvauksista. Euroopassa elävät roomalaisen oikeuden periaatteet ja ajatus oikeudesta "hyvän ja kohtuullisen taiteena", jonka ohjenuorina ovat "elää kunniallisesti, varoa loukkaamasta toisia ja antaa kullekin omansa."

Myös tuomioistuimet ovat vuosisatojen aikana muuttuneet. Oman yhdistyksemme 45-vuotisen historian aikana on siirrytty kihlakunnan- ja raastuvanoikeuksista käräjäoikeuksiin. Myös lautamiesten määrä ja rooli oikeudenhoidossa on melkoisesti vaihdellut. Oma arvovalintamme on ollut, että olemme käyttäneet lautamiehistä myös nimeä 'maallikkotuomari.' Olemme ajatelleet sen olevan meidän aikaamme; sukupuolisesti inklusiivisempi, tehtävämme paremmin suomen kielellä ilmaiseva sekä kansainvälisissä yhteyksissä käytökelpoisempi. Pyrkiihän yhteiskuntamme yleisemminkin sukupuolten välisen tasa-arvon lisäämiseen ja kaikille ymmärrettävämpään kielenkäyttöön. Lisäksi olemme ymmärtäneet olevamme erottamaton osa eurooppalaista kulttuuripiiriä ja globalisaatiokehityksen ytimessä.

Erityisesti maaseutuyhteiskunnassa lautamies oli myös paikallisen yhteisön tuntija. Viime vuosien käräjäoikeuksien alueita ja lautamiesten määrää koskevien muutosten myötä tämä rooli on vähentynyt. Tehtävämme on painottunut näytön arviointiin ja kohtuullisen rangaistuksen harkintaan. Samalla lautamiesten ja käräjätuomarien keskinäisestä suhteesta on tullut tiiviimpi. Edustamme samaa järjestelmää, samalla puolella pöytää istuvina tuomareina. Linda Pihosen vastikään ilmestyneessä tutkimuksessa "Lautamiesten vaikutus tuomioistuimen työskentelyyn" (Helsingin yliopisto, 2016) todetaankin, että oikeuden kokoonpanon toimivuus riippuu sen jäsenten asenteista. Keski-

Pääkirjoitus

näisellä kyräilyllä ei saavuteta mitään, mutta oikealla asenteella istunnon puheenjohtaja voi saada kokoonpanosta paljonkin irti. Tähän olisi syytä kiinnittää erityistä huomiota nyt, kun käräjätuomareiden koulutusta uudistetaan.

Tässä samassa lehdessä tuomarikollegamme Pekka Määttä haastaa pohtimaan myös uusia mahdollisuuksia hyödyntää lautamiesten eri alojen asiantuntemusta. Tällä keinolla saataisiin mahdollisesti entisestään tehostettua suomalaista oikeudenhoitoa ja nostettua sen laadullista tasoa. Samalla kun kerätään tietoa ja tuomareiden (myös lautamiesten) sidonnaisuuksista, voitaisiinko kerätä tietoa myös erityisosaamisesta? Lokakuun puolivälissä Helsingissä pidettyjen Tuomari-päivien käytäväkeskusteluissa useat tuomarit peräänkuuluttivat myös lautamiesten monikulttuurista asiantuntemusta. Suomalaisessa yhteiskunnassa on aina ollut eri kulttuurisista taustoista tulevia ihmisiä. Tämän tosiasian ymmärtämisestä ja syvemmästäkin tuntemisesta ei voi olla haittaa tuomioistuimelle.

Tämänhetkisten lautamiesten kausi alkaa olla loppuillaan, ja ensi keväänä pidettävien kunnallisvaalien jälkeen valitaan seuraavan kauden lautamiehet. Valintakäytäntö jatkuu vielä toistaiseksi ennallaan. Sen vuoksi pyydänkin teitä kaikkia vaikuttamaan sidosryhmiinne siten, että käräjäoikeuksiin saadaan mahdollisimman laajasti yhteiskuntaamme edustavia ja tuntevia maallikkotuomareita. Pyydän myös varmistamaan, että kaupunkien ja kuntien valtuustot ymmärtävät tehtävän erityisvaatimukset.

Kiitos arvokkaasta työstänne oikeudenhoidon parissa ja aurinkoista syksyn jatkoa teille kaikille.

Jouni Elomaa
puheenjohtaja

Jatkolupakäsittely ja elinkautisvankien vapauttamismenettely

Liisa Lehtimäki hovioikeudenlaamanni, Helsingin hovioikeus

Helsingin hovioikeuden laamanni Liisa Lehtimäki luennoi siitä, mitä juttuja hovioikeus tutkii ja miten jatkokäsittelylupa vaikuttaa nykyisin juttujen muodostumiseen. Lisäksi Lehtimäki kertoi, mitä seikkoja hovioikeus ottaa huomioon harkitessaan elinkautisvankien vapauttamista.

Hovioikeuteen valittamisen prosessi

Aluksi hän kertoi monipuolisesti, kuinka hovioikeuteen valittaminen ja siihen liittyvä prosessi nyky-

ään etenee, sekä vertaili käytäntöjä monin tavoin hovien aikaisempiin käytäntöihin. Valitusluvan harkintaa ja siihen liittyviä syitä Lehtimäki kävi läpi monin paikoin yksityiskohtia myöten. Maallikkotuomarit saivat kuulla ja nähdä havainnollisten tilastokuvien kautta, kuinka eri tilanteet ja taustatekijät vaikuttavat valitusluvan myöntämiseen. Lehtimäki myös vertaili eri hovioikeuksien käytäntöjä ja käsitteli Helsingin hovioikeuden tilastoja näyttämällä avartavan kuvan heidän lupakäytäntöjen myöntö- ja hylkäysluvuista. Lehtimäki kertoi Helsingin hovin vastaanottoyksiköstä, joka käsit-

telee kiireellisiä pakkokeinoasioita, kanteluasioita, ja mm. ylimääräistä muutoksenhakua. Yksikkö toimii hyvin nopeasti ja käsittelee kaikki sähköisesti. "Asiamäärät Helsingin hovioikeudessa ja kaikissa muissakin, yhtä lukuun ottamatta, ovat laske- neet", totesi Lehtimäki. Arvioidaan, että yksi oleellinen syy siihen, että näin on tapahtunut, lienee uudessa jatkokäsittelylupakäytännössä.

Elinkautisvankien vapauttaminen

Lehtimäen toinen teema oli elinkautisvankien vapauttaminen ja niihin liittyvät moninaiset seikat ja taustat. Hän kertoi, että vangeista tehtävät riskiarviot kestävät tavotoman pitkään, mutta sen jälkeen varsinaisen päätöksen hovioikeudet tekevät nopeasti. Nykyisen laajuinen riskiarvio on ollut käytössä vuodesta 2011 alkaen. Vuodesta 2006 lähtien vapautuneita vankeja on ollut 73 ja keskimääräisesti elinkautista on vanki suorittanut 14 vuotta ja 4 kuukautta. Rikosseuraamuskeskuksen tilaston mukaan esim. 107 vangista riskit oli arvioitu 24 matalaksi, 58 keskinertaiseksi ja 25 vangilla suureksi. Vapauttamiseen liittyvät ratkaisut ovat salassapidettävää tietoa lähes kaikin osin.

HO laamanni **Liisa Lehtimäki** Helsingin hovioikeus

Elinkautiseen vapauteen päästäminen tapahtuu aina hovioikeuden kokonaisharkinnan perusteella. Risen kannanotto ei (tietenkään) sido. Harkintaperusteiden suhteuttamisesta/painoarvosta ei säännöksiä.

Harkintaperusteet

Elinkautiseen vankeusrangaistukseen johtaneen rikoksen tai rikosten laatu	Muut rangaistukset, jotka elinkautinen vankeusrangaistus käsittää ja Muu mahdollinen myöhempi rikollisuus	Vankilassaoloaika • minimi 12 v (10 v)
Väkivaltariskiarvio - matala - keskitasoinen -korkea	Rangaistusajan suunnitelman toteutuminen ja vankila-aikainen käyttäytyminen muutenkin	Edellytykset selviytyä vankilan ulkopuolella: opinnot, ammatti, lähipiiri, asunto, toimeentulo

Syyttäjälaitoksen toiminnan ja organisaation kehittämishanke

Apulaisvaltakunnansyyttäjä Raija Toiviainen kertoi maallikkotuomareille syyttäjälaitokseen kohdistuvasta muutospaineesta ja tulevista muutoksista. Tavalliset rikokset ovat vähentyneet 10% ja vaativimmat rikokset ovat lisääntyneet 35%.

Uudenlaiset rikokset nousussa

Nousussa ovat usein kansainvälisille tasoille menevät huume- ja talousrikokset, sekä seksuaalisuusrikokset. Myös lähes kaikenkattava tietotekniikkaan, internetiin ja digimailmaan liittyvä rikollisuus lisääntyy. Raija Toiviainen mainitsi luennollaan asiaan liittyvinä myös käsitteet bigdata, nanoteknologia, terrorismi, tuoteväärrennökset, maksukorttirikokset ja ihmiskauppa. Tästä murroksesta, rikollisten ja rikollisuuden kehitysuunnasta ja kriminologisista uusista toimintatavoista syntyy vääjäämättä usein hybridirikoksia.

Syyttäjälaitoksen työmäärä lisääntynyt

Näistä taas saadaan ja joudutaan tekemään laajoja ja moninaista erityisosaamista vaativia syytejuttuja, joka on omiaan kuormittamaan syyttäjien työtaakkaa. Raija Toiviainen sanookin, että syyttäjälaitoksen työmäärä on kaksin-

kertaistunut, vaikka tilastollisesti rikosjuttumäärät ovat vähentyneet.

Kehitysprojekti 2.0

On menossa syyttäjälaitos 2.0 kehitysprojekti ja uudistusprosessi. Tarjolla on yhden viraston hallintomalli. Keskushallintona on valtakunnansyyttäjänvirasto, josta nimenä halutaan pitää kiinni. Sillä on alla neljä aluetta, syyttäjävirstoja. Vaativat asiat jäävät neljälle eri alueelle. Helsingistä luultavimmin tullaan ottamaan mallia, joka tarkoittaa mm. nopeaa käsittely, automatisointia ja digitalisointia. Tarkoituksena on, että vaativiin asioihin saadaan lisää voimavaroja. Toiminnan laatu edellyttää vahvaa eettistä työtettä, joten syyttäjälaitokselle laaditaan tarkahkot eettiset ohjeet.

Profiloitujen ja specialisoitujen syyttäjien tarve

Ollaan muodostamassa myös erikoissyyttäjien alueet, joille kullekin mahdollisesti koulutetaan omat specialisoitusti ja profiloitusti koulutetut syyttäjät. Kolme erikoistumisaluetta ovat talouselämä, henkilöasiat ja turvallisuus. Erikoissyyttäjien talousjuttuosaston asioihin tulevat kuulumaan mm. vaativat kirjanpito-, vero-, työ- ja konkurssirikokset, lahjonta ja rahanpesu. Henkilöjuttuosas-

tonne kuuluvat mm. ihmiskauppa, lapsiin liittyvät seksuaalirikokset, lapsikaappaukset, paritus ja sotarikokset. Turvallisuusjuttuosastolle kuuluvat suuronnettomuuksiin, tietojärjestelmiin, tuoteturvallisuuteen ja terrorismiin liittyvät rikokset, sekä vaativat luonnonvara-, ympäristö-, doping- ja huumausainerikokset.

Paperittomat oikeudenkäynnit

Raija Toiviainen sai lopuksi vastata muutamaan kysymykseen. Maallikkotuomareille selvisi, että on tulos suurelta osin täysin paperittomat oikeudenkäynnit. Ja että "syyteneuvottelun harkinta työllistää syyttäjiä aika paljon".

Ap. VKS

Raija Toiviainen
Valtakunnan syyttäjävirsto

OSAAMINEN JA ERIKOISTUMINEN SYYTTÄJÄLAITOKSESSA 2016

- Talouselämä:**
- > Lahjonta elinkeinoelämässä
 - > Rahanpesu
 - > Vaativat kirjanpitorikokset
 - > Vaivat konkurssirikokset
 - > Vaivat työrikokset
 - > Vaivat veronrikokset

- Henkilöt:**
- > Ihmiskauppa
 - > Lapsiin kohdistuneet seksuaalirikokset
 - > Lapsikaappaukset
 - > Paritus
 - > Sotarikokset

- Turvallisuus:**
- > Suuronnettomuuksiin liittyvät rikokset
 - > Tuoteturvallisuus
 - > Vaivat dopingrikokset
 - > Vaivat huumausainrikokset
 - > Vaivat luonnonvararikokset
 - > Vaivat ympäristörikokset
 - > Terrorismi

”Sota- ja terrorismirikokset”

Tero Kurenmaa

KRP:n apulaispäällikkö Tero Kurenmaa piti esitelmän aiheesta, joka on ajankohtainen, sillä näitä asioita tuodaan oikeuteen yhä useammin. Syyt ovat moninaiset, eräs on rajusti kasvanut pakolaistilanne ja lähi-idän poikkeukselliset levottomuudet.

Kurenmaa kertoi monista poliisin toteuttamista operaatioista joiden seurauksena, on tullut esille erilaisia rikoksia ja rikostutkintoja, jotka ovat johtaneet oikeusprosesseihin.

Tutkinnan alettua annetaan jutulle ns. projekti-nimi, ”muutama esimerkki ja osa niiden sisällöstä”.

Operaatio Akilles, jossa varoja kerättiin terroristijärjestö al-Shababille 2012 Somaliaan.

Operaatio Zulu, jossa tapahtui suomalaispariskunnan ja itävaltalaismiehen kidnappaus Sanaassa Al-Qaida Jemenin toimesta 2013. Al-Qaida vapautti henkilöt viiden kuukauden panttivankeuden jälkeen. Kyseessä oli terrorismiryhmä ja yksi sen australialainen jäsen tunnistettiin. Tuo australialainen sai surmansa myöhemmin kansainvälisen liittouman iskussa.

Operaatio Aurinkomatka, jossa tutkinnan alla olevat henkilöt ovat osallistuneet ISIS-terroristijärjestön tai sitä lähellä olevien tahojen toimintaan vuonna 2013 Syyriassa. Poliisin esitutkinta on kesken jutussa terrorismirikoksen valmistelusta,

koulutuksen järjestämisestä ja rekrytoinnista terrorismijärjestön jäseneksi. Jutussa on mukana viisi suomalaista käännynnäistä. Tähän mennessä ainakin yksi epäillyistä on kuollut taisteluissa Syyriassa ja hänen osallistumisestaan on olemassa videomateriaalia.

Operaatio Video, jossa tutkitaan värväystä/rekrytointia ISIS:in toimintaan 2014 Syyriassa. Tämä esitutkinta on kesken ja siinä epäilty on espoolainen somalitaustainen maahanmuuttaja, joka on tällä hetkellä Syyriassa.

Operaatio Primo, jossa tutkitaan asioita kohutusta tilanteesta, missä Malesian Airwaysin lento MH17 ammuttiin alas 2014 Ukrainassa. Sitä koskien ovat esim. Hollannin oikeusapupyynnöt vireillä

Muutostutkimamennettelyssä viime syksyn ja talven aikana tilanne muuttui oleellisesti, kun KRP ja Su-po tulivat 5.10.15 alkaen samalla kun Tornion järjestelykeskus avattiin. Uusia kansainvälisiä rikostapauksia alkoi tulla esille paljon: Tässä niistä muutamia, jotka ovat selvittelyn alla.

Case Suokukka, jossa Irakilainen Rovaniemellä asuva mies pidätettiin 20.7.2015 Itävallassa yhdessä italialaisen kumppaninsa kanssa kuljettamassa 17 paperitonta afganistanilaista. Poliisin tehtävänä on tutkinnan avustaminen ja yhteydet Suomeen.

Case Vaahtera, jossa tutkittavana on Tornioista löytyneitä Western Union rahansiirtokuitteja. Kreikkaan on siirretty rahaa sen jälkeen, kun siirtäjä/maahantuli on saapunut Suomen puolelle. Lisätietoa on pyydetty RAPE:n / WU:n kautta.

Case Päärynä, jossa Suomessa asuva irakilainen on jäänyt kiinni Kreikassa elokuussa 2015 ja hänen hallussaan on ollut viisi väärennettyä Portugalin henkilötodistusta/passia. Sama henkilö on ollut risteilymatkalla syyskuussa 2015; Tukholma - Helsinki - Tukholma 19 muun irakilaisen kanssa. Asiassa on pyydetty Lama-tiedustelun kautta

lisätietoa.

Case Kukkarekka, jossa kaksi Suomessa pysyvästi asuvaa henkilöä (irakilainen ja iranilainen) jäivät kiinni Itävallassa, kun olivat 13.9.2015 kuljettamassa Suomessa rekisteröidyllä rekalla 42 paperitonta henkilöä. Tätä tutkitaan yhdessä Itävallan poliisin kanssa.

KRP:n tilannekuva kesän 2015 jälkeen oli kovin karu

Italiasta saapuneet oikeusapupyynnöt 2015, jossa tutkittavana oli jihadistiringin suunnitelma terrori-iskujen sarjasta Euroopassa, mm. Oslon rautatieasemalle. Norjassa vaikuttaneen Mullah Krekarian kannattajista neljä on oleskellut Suomessa, joista kaksi kuollut taisteluissa Syyriassa.

Pariisista terrorismi-iskujen 2015 jälkeiset oikeusapupyynnöt, kun terroristien kanssa samalla laivalle Eurooppaan matkustaneista viisi on Suomessa turvapaikanhakijoina.

Case Tarkkis, jossa suomalainen osallistui 2013 - 2015 Al Nursva -terroristiryhmän toimintaan Syyriassa. Tämä 18-vuotias kantasuomalainen radikalisoitui nopeasti ja kääntyi Islamin uskoon hollantilaisen netti-rekrytoijan toimesta ja karkasi kotiaan 2013 Syyriaan. Hän ilmestyi viikolla 48/2015 Ankaran Suomen lähetystöön rahattomana ja asiakirjattomana ja kertoo toiminnastaan Syyriassa. Hänellä ilmenneiden voimakkaiden mielenterveysoireiden vuoksi hänet laitettiin tahdonvastaiseen hoitoon.

Case Ira, jossa tutkittavana raiskaus ja murha 2015 Irakissa. Tapaukseen liittyvänä on sosiaalisessa mediassa levinnyt video surmatun pikkutyön ruumiin löytöpaikalta. Yksi videolla esiintyvistä epäillyistä henkilöistä on tunnistettu turvapaikanhakijaksi.

Case Prisma, jossa tutkittavana värväminen/rekrytointi ISIS:in toimintaan 2015 Syyriaan. Tutkintamateriaalissa imaamina esiintyvä somalitaustainen henkilö esittelee ISIS:in sota- ja taistelumateriaalia ja pyrkii värvämään murrosikäisiä ja

nuoria miehiä pääkaupunkiseudulta ISIS:in joukkoihin.

Case Graniitti, jossa tutkitaan sotarikosta/terrorismia 2015 Irakissa. Juttu on esiselvittelyssä. Jutun epäilty on ladannut kuvia itseään ”sotatoimialueella” ja epäilty on tunnistettu turvapaikanhakijaksi Vaasasta.

Case Rova, jossa tutkittavana on panttivangin ottaminen ja murha 2015 Irakissa. Juttu on esiselvittelyssä. Aineistossa Irakin armeijan kapteeni kertoo veljensä kidnappauksesta ja surmaamisesta. Samaan VOK:iin on nyt kapteenin ilmoituksen mukaan saapunut yksi tekoon osallistunut irakilainen.

Case Aava, jossa tutkittavana julkinen kehottaminen rikokseen 30.12.2015. Juttuun liittyvän tiedustelutiedon mukaan Aavarannan VOK:issa järjestäytymistä yleisen järjestyksen häiritsemiseksi ja rikosten tekemiseksi. VOK:issa on

ollut 6-8 henkilön agitaattoriryhmä, joka suunnitteli uudenvuoden aatoksi ”iskua” Helsingin keskustaan.

Case Musa, jossa tutkittavana värväminen/rekrytointi ISIS:in joukkoihin Syyriaan 2014-2015. Siinä kolme tsetseenitaustaista 17-23-vuotiaasta miestä on värvätty Syyriaan ja nyt he kaikki kolme ovat kuolleet taisteluissa. Jutussa värväajat ovat Suomesta turvapaikan saaneita tsetseenejä (Helsinki ja Vantaa), ja he ovat tällä hetkellä Turkissa tai Syyriassa.

Tero Kurenmaa kertoi, että Suomeen on myös rantautumassa muita kansainvälisiä ilmiöitä. Taharrush Gamea eli ”kollektiivinen ahdistelu” on yksi näistä. Se on nuorten muslimimpien ryhmässä tekemää, naiseen kohdistuvaa seksuaalista häirintää, kourimista, raiskaamista, pahoinpitelyä, ryöstämistä. Rikokset tehdään yleensä väkijoukossa ja suurten kokoontumisten yhteydes-

sä. Toiminta tapahtuu tyypillisesti mielenosoituksissa, poliittisissa kokouksissa, konserteissa ja festivaaleilla.

Tällaisten kansainvälisten rikosten tutkimisessa on paljon haasteita ja samalla mahdollisuuksia, sanoo Kurenmaa. Tällaisia ovat vihjeiden tulva, sekä kertomusten luotettavuus ja motiivit, sosiaalisessa mediassa liikkuvan materiaalin ja henkilöiden luotettavuus ja tunnistettavuus, kielelliset vaikeudet puhutteluissa ja kuulusteluissa, sekä materiaalin kääntämisessä. Myös kulttuurilliset erot ja haasteet, luotettamusta viranomaistoimintaan ja tiedustelutiedon hyödyntäminen ja todentaminen. Lopuksi hän totesi, että turvapaikkakuulustelut siirtyivät 1.3.2016 Migrille. Sekin vaikuttaa poliisin nykyiseen työnkuvaan.

Tero Kurenmaa
KRP:n apulaispäällikkö

Näyttöön ja pääkäsittelyyn liittyvät haasteet

Juha-Mikko Hämäläinen

Juha-Mikko Hämäläisen luennon aiheena oli näytön ja pääkäsittelyn haasteet terrorismi-, sota- ja muissa kansainvälisyyteen liittyvissä asioissa. Hän kertoi, että esitutkinta tehdään kahdesta syystä, eli selvittelyn ja valmistelun vuoksi. Selvitetään asian laadun edellyttämällä tavalla rikosnimike sekä syyteharkintaa ja rikoksen johdosta määrättävää seu-

raamusta varten tarvittavat seikat. Valmistellaan asia siten, että syyteharkinta ja asianosaisten etujen valvominen voidaan suorittaa asianmukaisesti ja että todistelu voidaan pääkäsittelyssä ottaa vastaan yhdellä kertaa tai että asia voidaan ratkaista kirjallisessa menettelyssä.

Syyttäjän monet vastuutehtävät Syyttäjällä on monia vastuutehtäviä, kuten rikosoikeudellisen vastuun toteuttaminen, tasapuolisuus, joutuisuus, asianosaisten oikeusturvan ja yleisen edun vaatimusten huomioiminen, sekä taloudellisuus. Rikosprosessissa on useita eri korkeuksia kynnyksiä. Esitutkintakynnys tarkoittaa, onko syytä epäillä, että rikos on tehty. Syytekynnys tarkoittaa, onko todennäköisiä syitä rikoksesta epäilyyn syyllisyyden tueksi. Tuomitsemiskynnys tutkii muun muassa, josko on tai ei ole varteentoteuttavaa epäilyä muun kuin syyttäjän väittämän tapahtumienkulun todennäköisyydestä. Syyteharkinta on syyttäjän keskeisin tehtävä. Siihen kuuluu esitutkinnassa kerty-

neen näytön arviointi ja vertailu, sekä intressivertailu.

Läpi käytiin syyteharkinnan sisältöä, todistusprosesseja ja -keinoja rikosprosesseissa. Hän mainitsi myös terrorismi- ja sotarikoksiin liittyvät lait (Terrorismirikokset, RL 34 a luku, sotarikokset, RL 11 luku). Näiden kummankin rikostyyppin jutut käsitellään normaalissa rikosprosessissa yleisissä tuomioistuimissa. Molemmat rikostyyppit ovat RL 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettuja kansainvälisiä rikoksia ja niihin ei sisälly kaksoisrangaistavuuden vaatimusta. Tunnusmerkistöt voivat olla päällekkäisiä ja vaihtoehtoiset syytteet siten mahdollisia. Rajanvedon tekee viime kädessä tuomioistuin. Kotimaista oikeuskäytäntöä ei vielä juurikaan ole, mutta se on vääjäämättä, olosuhteista johtuen, kylä kehittymässä hiljalleen.

Kihlakunnansyyttäjä
Juha-Mikko Hämäläinen
Helsingin syyttäjävirosto

Mika Risla

Ajankohtaista tuomioistuinlaista/OM

Lain täytäntöönpanoon on ryhdytty koskien

- Tuomarinkoulutuslautakunnan perustamista vielä tämän vuoden aikana.
- Tuomarinkoulutuslautakunta asetetaan kolmeksi vuodeksi ja se valitsee Tuomarikoulutettavien virkojen perustamisen jälkeen Tuomarikoulutukseen osallistuvat yhteensä noin 50 henkilöä, joista 1/3 aloittaa 2017.

Tuomioistuimista annetut asetukset kumoutuvat

- Niistä KO:ta koskevista asioista, joita ei ole otettu lakiin, määrätään jatkossa työjärjestyksessä.
- Näin KO:n työjärjestyksen merkitys korostuu ja niiden laatimiseen tulisi kiinnittää entistä tarkemmin huomiota.
- Perusteltua olisi, että KO:t arvioisivat muutostarpeita myös yhdessä, vaikka Työjärjestyksen vahvistaa päällikkötuomari ensin johtoryhmää (/vakinaisia tuomareita) kuultuaan.
- Työjärjestys on julkinen ja sen on oltava jokaisen saatavilla KO:n kotisivuilta.
- Päällikkötuomarien tehtävät muuttuvat määräaikaikaisiksi.

- Nykyisillä laamaneilla on oikeus pysyä virassaan, mutta halutessaan he voivat hakeutua "rivituomariksi". Lain voimaantulon jälkeen hakuun tulevat virat täytetään seitsemäksi vuodeksi. Päällikkötuomarilla on toimikauden jälkeen oikeus palata tuomarin virkaansa (jos ei ole, niin sellainen taataan).

Sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteri (Sisi)

- Otetaan käyttöön tuomioistuinmis- sisäisesti 1.10.2016 ja julkinen hakusovellus vasta 1.1.2017.
- Silloin kaikkien virassa olevien tuomareiden tulee kirjata sidonnaisuutensa rekisteriin syksyn 2016 aikana.
- Erityis- ja hallintotuomioistuinien asiantuntijajäsenten, sekä sotilasjäsenten tulee ilmoittaa sidonnaisuutensa siirtymäkauden aikana.
- Lautamiehet ovat velvollisia ilmoittamaan sidonnaisuutensa, kun heidät vuoden 2017 kuntavaalien jälkeen valitaan. Ilmoitus annetaan kärjäoikeudelle, joka tallettaa tiedot rekisteriin.
- Esitys lautamiesten sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuudesta lähti Eduskunnan lakivaliokunnan aloitteesta lainsäädäntöhankeena.

Hallitussihteeri Mika Rislan esitelmän pääkohdat: Tuomioistuinlakipaketti (lait 673-729/2016)

Kärjäoikeuksien kannalta muut olennaisimmat lainkohdat ovat:

- Laki tuomioistuinharjoittelusta
- Laki kärjäoikeuden lautamiehistä
- Laki tuomareiden sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteristä ja sen voimaannpanosta

Kansainväliset rikosjutut

Espoon kärjäoikeuden laamanni Olli Saunanoja luennoi kansainvälisistä rikosjutuista ja esim. niiden valmistelusta. Hän totesi, että Suomessa suomalaisessa tuomioistuimessa sovelletaan aina Suomessa voimassa olevaa rikoslakia. Kansainvälinen sopimus voi olla tulkinta-apuna, mutta esimerkiksi säännöksen laajentava tulkinta syytetyt vahingoksi ei voi tulla kysy-

mykseen. Alueperiaate tarkoittaa, että Suomessa tehtyyn rikokseen sovelletaan Suomen lakia. Lippuperiaate taas tarkoittaa, että suomalaisessa aluksessa tai ilma-aluksessa tehtyyn rikokseen sovelletaan Suomen lakia, jos alus on ollut aavalla merellä tai millekään valtiolle kuulumattomalla alueella tai ilma-aluksen ollessa tällaisella alueella tai sen yläpuolella. Suojeluperiaatetta so-

Olli Saunanoja

velletaan, jos rikos kohdistuu Suomeen (esim. maan- tai valtiopetos), Suomen etuihin tai suomalaisen viranomaiseen.

Ulkomailla tehdyt rikokset

Kansainvälinen rikos on tehty Suomen ulkopuolella. Teon rangaistavuus perustuu kansainväliseen sopimukseen, säädökseen tai määräykseen, eikä edellytä kaksoisrangaistavuutta. Kansainvälisiä rikoksia on kahta kategoriasta; kansainväliset rikokset ja maailmanrikkokset. Universaaliperiaate, eli että Suomen ulkopuolella tehtyjen rikokset eivät edellytä kaksoisrangaistavuutta, toteutuu erityisesti kansainvälisissä rikoksissa. Näihin rikostyyppiin liittyviä asioita ovat muun muassa rahanväärennyksen estäminen, rikokset ihmisyyttä vastaan ja sotarikokset, joukkotuhonta ja sen valmistelu, huumausainerikokset, ilma-aluksen kaappaus, liikennetuho ty ym. (liittyen siviili-ilmailuun), sekä kansainvälistä suojelua nauttivaan henkilöön kohdistuvat rikokset. Juuri nyt akuuteiksi korostuneesti nousseet terroristinen pommi-isku ja terrorismin rahoittaminen, panttivangin ottaminen, kidutus, terroristisessa tarkoituksessa tehty vapaudenniisto, merirosvo- us, sekä kemiallisen aseiden kiellon ja biologisen aseiden kiellon rikkomisen kuuluvat myös kansainvälisiin rikoksiin.

Soveltaminen ulkomailla tehtyihin rikoksiin

Saunanoja kertoi myös, että Suomen lakia sovelletaan Suomen ulkopuolella tehtyyn rikokseen, jos rikoksesta Suomen lain mukaan voi seurata yli 6 kk vankeutta.

Myös jos valtio, jonka alueella rikos on tehty, on pyytänyt henkilön asettamista syytteeseen Suomessa, tai on pyytänyt luovuttamista, mutta siihen ei ole suostuttu, sovelletaan Suomen lakia Suomen ulkopuolella tehtyyn rikokseen. Jos rikos on tehty Suomen ulkopuolella, Suomen lakia voidaan soveltaa vain jos rikos myös rikoksen tekopaikan lain mukaan on rangaistava ja siitä olisi voitu tuomita rangaistus myös tämän vieraan valtion tuomioistuimessa. Kuitenkin poikkeuksena tähän ovat kansainväliset rikokset sekä lippu- ja suojeluperiaatteiden soveltamistilanteet.

Valmistelu ja prosessit

Kärjäoikeuden istunnon valmisteluista ja prosessin etenemisestä Saunanoja kertoi muun muassa, että poliisi esittää ulkomailla olevaa epäiltyä koskevan vangitsemisvaatimuksen kärjäoikeudelle, jonka jälkeen kärjäoikeus tekee päätöksen vangitsemisesta, myös tarvittaessa epäillyn poissa ollessa häntä kuulematta. Lisäksi, jos epäilty oleskelee toisessa EU-maassa, syyttäjä tekee eurooppalaisen pidätysmääräyksen (EAW) ja pyytää epäillyn luovuttamista Suomeen. Sen jälkeen epäilty otetaan kiinni ulkomailla. Asia käsitellään sen valtion tuomioistuimessa. Luovuttamis- päätös tehdään suomalaisen tuomioistuimen vangitsemispäätöksen perusteella. Luovuttamis- päätöksessä voidaan määrätä, että vangitulle mahdollisesti tuomittava rangaistus on täytäntöön pantava luovuttajavaltiossa; tällöin tuomittu palautetaan luovuttajavaltioon täytäntöönpanoa varten. Luovutuksen jälkeen suomalainen tuomioistuin käsittelee vangitsemis- asian. Syyte Suomessa voi koskea

vain luovutuspyynnössä mainittuja rikoksia, mutta epäilty voi kuitenkin suostua muidenkin tekojen käsittelemiseen. Syyttäjä voi myös hakea luovuttajavaltiolta suostumuksen, jos epäilty itse ei suostumusta anna. Jos epäiltyä ei tavoiteta, asia jää kärjäoikeudessa odottamaan.

Turvajärjestelyt

Istuntojen ja prosessin turvajärjestelyistä Saunanoja mainitsi muutamia asioita. Turvajärjestelyjen tarkoituksena on turvata oikeudenkäynnin häiriötön kulku, sekä taata oikeudenkäyntiin osallistuvien asianosaisten ja muiden henkilöiden turvallisuus samoin kuin kärjäoikeuden henkilöstön työ- turvallisuus. Käytännössä Espoon kärjäoikeudessa käsitellyt kansainväliset rikosasiat ovat olleet oikeudenkäynnin häiriöttömän kulun turvaaminen saattaa vaatia turvajärjestelyitä. Kärjäoikeuden turvallisuus suunnitelmassa on käsitelty turvatoimia; tarvittaessa niitä suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä poliisin kanssa. Sinällään turvajärjestelyjen tarve ei erityisesti liity kansainvälisiin asioihin.

Laamanni
Olli Saunanoja
Espoon KO

ENALJ

Maallikkotuomari-lehteen (1/2016) oli päässyt virhe koskien Jouni Elomaan valintaa EU:n maallikkotuomarijärjestön (ENALJ) puheenjohtajistoon Gdanskissa pidetyssä yleiskokouksessa. ENALJ:illa ei ole varapuheenjohtajia, vaan kolme puheenjohtajaa, joista yksi on vuosittain erovuorossa. Elomaan kausi puheenjohtajana päättyi keväällä 2019.

Seuraava ENALJ:in yleiskokous pidetään 12.-14.5. Tukholmassa.

-toimitus-

Mikko Vuorenpää

Lapin yliopiston rikosprosessioikeuden professori Mikko Vuorenpää keskittyi luennoimaan aiheista; mikä muuttuu ja mikä pysyy ennallaan, asiantuntijastelun uudistaminen, todisteiden hyödyntämiskielto-sääntely, sekä anonyymi todistaminen.

Professori Vuorenpää kertoi luennoissaan maallikkotuomareille, kuinka todistuskeinot, kuulustelumenettely, näyttökynnykset, to-

Todistusoikeusuudistus

distelutaakka ja todistepreklusio suhtautuvat rikosprosessin substansseina nykyiseen tilanteeseen ja mahdollisiin tuleviin muutoksiin. Uudistus tuli voimaan 1.1.2016 alkaen ja prosessilakina sitä sovelletaan heti myös jo aiemmin vireille tulleisiin asioihin. Poikkeuksen tähän tekee vaitiolovelvollisuus ja -oikeus, jossa, jos asia on tullut aiemmin vireille, noudatetaan ennen 1.1.2016 vallinnutta käytäntöä.

Samat säännökset kaikilla asiantuntijoilla

Nykyisin kaikkiin asiantuntijoihin sovelletaan samoja säännöksiä. Asiantuntijan ominaisuuksiksi vaaditaan edelleen rehellisyys ja hänen pitää olla taitavaksi alallaan tunnettu, eikä asiantuntijana saa toimia, jos on asiaan tai asianosaiseen sellaisessa suhteessa, että asiantuntijan puolueettomuus voi vaarantua. Tuomioistuimen pitää jatkossakin ratkaista, kuullaanko henkilöä asiantuntijana vai asianomaisena. Tuolla ratkaisulla on merkitystä useissakin mielessä, esim. kelpoisuus, palkkiot, totuus-

velvollisuus, uhat, sekä mahdollisuus kirjallisen lausunnon antamiseen.

Professori Vuorenpää selvitti myös todistamis- ja hyödyntämiskieltoon liittyviä asioita. Muun muassa se, että tuomioistuin ei saa hyödyntää kiduttamalla saatuja todisteita. Muussa tapauksessa tuomioistuin saa hyödyntää myös lainvastaisesti hankittua todistetta, jollei hyödyntäminen vaaranna oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumista ottaen huomioon asian laatu, todisteen hankkimistapaan liittyvä oikeudenloukkauksen vakavuus, hankkimistavan merkitys todisteen luotettavuudelle, todisteen merkitys asian ratkaisemisen kannalta ja muut olosuhteet. Oleellista on myös, että hyödyntämiskielto on viimesijainen keino, jota ennen on pohdittava sitä, riittäisikö todisteelle annattavan näyttöarvon pienentäminen.

Professori

Mikko Vuorenpää
Lapin yliopisto

Pekka Määttä

Arvoisat maallikkotuomarit, hyvät työtoverit.

Suomalaista oikeudenhoitoa on moitittu hitaaksi. Valitettavasti viiveestä on myös näyttöä. Esityksessäni risteilyllä sekä tässä kirjoituksessa keskityn siihen, kuinka me – maallikkotuomarit ja virkatuomarit – voimme omalla toiminnallamme oi-

Rikosasian joutuisa käsittely ja tuomarin rooli

keudenkäynnissä edistää rikosasian käsittelyn joutuisuutta.

Prosessinjohtotyölin merkitys – tuomari keskustelijana ja neuvottelijana

Prosessin tavoitteiden (tässä joutuisuus) toteutuminen asettaa vaatimuksia tuomarin prosessinjohtotyölle. Tuomarin tapa johtaa prosessia on oltava prosessille asetettujen tavoitteiden mukainen.

Perinteisesti tuomari on nähty tiukasti lain kirjainta noudattavana ja asiakkaille etäisenä henkilönä. Kuten laivalla esityksessäni kuvasin, syyt tähän löytyvät historiasta. Autonomian aikana koettiin tärkeäksi sitoutua tiukasti omaan lakiin vaihtoehtona Venäjän lain noudattamiselle. Tällainen laintulkinta tuki silloisia tavoitteita eli itsenäistymispyrkimyksiä. Tämä ”pykäläkuuliaisuus” säilyi voimakkaana Suomen itsenäistymisen

jälkeen. Virkamiesihanteeksi tuli lakia tiukasti noudattava kansalle etäinen henkilö, jonka motto oli: ”Kyllä virkamies tietää, mikä kansalaiselle on parasta.”

Tämän päivän tuomarin roolia määrittävät eri seikat. Vaikka rikos on säilynyt äärimmäisenä sosiaalisena konfliktina, johon meidän on annettava ratkaisu (ratkaisupakko), lainsäätäjät on halunnut lisätä tuomarin ja asianosaisten omaa määräysvaltaa sen suhteen, miten yksittäinen asia on syytä käsitellä. Oikeudenmukaisuusvaatimusten lisäksi lainkäytöllä edellytetään tänä päivänä myös aiheellisesti tehokkuutta. Olemme vastuussa veronmaksajille verovarojen tehokkaasta käytöstä. Nykypäivän johtamisoppien mukaan keskusteleva johtaminen voi olla hyvää ja tuloksellista johtamista.

Edellä esittämästäni seuraa, että meidän tuomarien tulisi olla tänä päivänä oikeudenkäynnissä aktiivisia toimijoita, keskustelijoita ja

neuvottelijoita. Meidän tulisi yhdessä asianosaisten kanssa pyrkiä löytämään kunkin asian vaatima paras mahdollinen menettelytapa. Rutiiniasioissa yleensä on selvää, miten tulee toimia. Mikäli kuitenkin oikeudenkäynnissä nousee esiin kysymyksiä, jotka ovat vaarassa viivyttää asian käsitelyä, yhdessä asianosaisten kanssa keskustelemalla on yleensä mahdollista löytää menettelytapa, joka turvaa käsittelyn joutuisuuden. Liikaksi ei voi korostaa sitä, että asianosaisten kanssa käytävän keskustelun on oltava kaikissa tapauksissa asianmukaista. Asianosaisten mielipide on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon. Keskusteluun parhaasta mahdollisesta menettelytavasta on syytä ottaa mukaan myös ratkaisukoonpanoon kuuluvat maallikkotuomarit. Mikäli kuitenkin yhteisymmärrystä menettelytavasta ei löydetä, mikä on kokemukseni mukaan äärimmäisen poikkeuksellista, viime kädessä tuomioistuimella on valta määrätä, mikä menettelytapa valitaan.

Esimerkkejä

Koulutusristeilyn esityksessäni toin esille lukuisia esimerkkejä siitä, millä tavalla asianosaisten kanssa käytävällä keskustelulla eri menettelytapavaihtoehdoista voidaan turvata prosessin joutuisuutta. Tässä tuon esille niistä kaksi.

Käsittelyn viivettä voi tyypillisesti syntyä tilanteessa, jossa joku jutun asianosaisista on ilman syytä jäänyt pois istunnosta. Mikäli poisjäänyt on esimerkiksi vastaaja, jolla kuitenkin on oikeudessa paikalla asiamies, asianosaisten kanssa voidaan keskustella ja sopia siitä, että muut paikalla olevat asianosaiset ja todistajat voidaan kuulla vastaajan poissaolosta huolimatta. Tämä kuuleminen voi tapahtua joko pääkäsittelyn ulkopuolella tai aloittamalla ja lykkäämällä pääkäsittelyä. Molemmissa tapauksissa vältytään todistajien turhalta matkalta oikeuteen. Näin minimoidaan todistajille aiheutuvia haittoja, nopeutetaan asian käsittelyä sekä turvataan kansalaisten arvostusta ja uskoa oikeudenhoitoa kohtaan.

Toin esille myös sovinnon mahdollisuuden rikosasian oikeudenkäynnissä. Sovinnon mahdollisuus on kysymys, josta voidaan keskus-

tella asianosaisten kanssa vielä istunnon aluksi. Tyypillisesti vähäisissä kärjänotaarien lautamieskoonpanossa istumissa rikosasioissa, josta esimerkkinä nakkioskipaini ilman vakavampia vammoja, täysimittaisen oikeudenkäynnin vaihtoehtona voisi olla se, että vastaaja pyytää asianomistajalta anteeksi, lupaa maksaa asianomistajalle jonkin rahakorvauksen ja muista vaatimuksista voidaan luopua. Tällainen sovinto voidaan myös oikeudessa vahvistaa. Sovintoon liittyy tällöin tyypillisesti se, että syyttäjä asianosaisten sovinnon johdosta peruuttaa asiassa esittämänsä rangaistusvaatimukset ja asian käsittely voidaan jättää silensä.

Viime kädessä perustelut ratkaisevat

Prosessioikeudellinen sääntely on tänä päivänä monelta osin varsin avointa. Lainsäätäjät on tarkoituksellisesti halunnut jättää meille ja asianosaisille harkintavaltan sen suhteen, mikä on kunkin asian ja tilanteen vaatima paras mahdollinen menettelytapa. Viime kädessä menettelytavan valinta on pystyttävä perustelemaan. Perustelujen on vakuutettava asianosaiset ja muutkin siitä, että valittu menettelytapa oli asian vaatima ja paras mahdollinen.

Keskusteluissa oikeudenhoidon tulevaisuudesta myös maallikkotuomarien on pystyttävä perustelemaan oma roolinsa suomalaisessa oikeudenhoidossa. Esityksessäni ja keskusteluissa Teidän kanssa toin esille joukon mielestäni tärkeitä näkökohtia, jotka puoltavat maallikkotuomarien roolia oikeudenhoidossa myös tulevaisuudessa. Ensinnäkin toin esille sen, että maallikkotuomarit ovat virkatuomarille tärkeitä keskustelukumppaneita. He ovat virkatuomarille mahdollisuus testata omia ajatuksiaan. Mikäli virkatuomari kykenee päätösneuvottelussa käyttäjien keskustelun jälkeen vakuuttamaan maallikkotuomarit ratkaisun suuntaviivoista, on erittäin todennäköistä, että myös asianosaiset ymmärtävät ja vakuuttuvat ratkaisun oikeellisuudesta. Näistä maallikkotuomarien kanssa käymistäni päätösneuvotteluista minulla on pelkäämättä hyviä kokemuksia.

Toiseksi toin esille maallikkotuomarien asiantuntemuksen merkityksen. Maallikkotuomarit edustavat eri elämäntilanteita. Heillä jokaisella voi olla virkatuomarille hyödyllistä tietoa eri aloilta. Tätä tietoa tulee nyt ja jatkossa hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Ulkopuolisten ja usein erittäin kalliiden asiantuntijoiden sijasta asiantuntemus voisi siten tulla lainkäyttöön maallikkotuomarien osaamisen ja asiantuntemuksen kautta. Lisäksi on tärkeää, että maallikkotuomarit myös itse pyrkivät koko ajan kehittämään omaa osaamistaan.

Kolmanneksi toin esille monikulttuurisen osaamisen merkityksen. Vaikka Suomessa noudatetaan Suomen lakia, suomalaisessa yhteiskunnassa ja oikeudenhoidossa monikulttuurisuuden ymmärrys ja siihen liittyvän osaamisen merkitys tulee todennäköisesti kasvamaan. Maallikkotuomarit olisivat yksi tapa saada tätä osaamista mukaan oikeudenhoitoon. Näiltäkin osin suomalaisella oikeudenhoidolla on edessä mielenkiintoisia haasteita.

Neljänneksi toin esille maallikkotuomareiden oikeudenhoitoon liittyvän osaamisen. Kuten tunnettua suomalainen tuomarikunta uudistuu kovaa vauhtia. Uusia ja osaavia tuomareita tulee vanhojen ja kokenneiden sijaan. Tässä muutosprosessissa maallikkotuomareilla on oma roolinsa oikeusvarmuuden takuuhenkilöinä. Maallikkotuomareilla on erityistä merkitystä jutuissa, joita kärjänotaarit istuvat yhdessä heidän kanssaan. Useilla teistä on erittäin pitkä kokemus oikeuskäytännöstä, jota tulee asianmukaisesti hyödyntää.

Viime kädessä Teidän tehtävänä on vakuuttaa päättäjät siitä, että maallikkotuomarit ovat jatkossakin tärkeä osa suomalaista oikeudenhoitoa. Tässä vakuuttamisessa perustelut ratkaisevat.

Sydämellinen kiitos Teille vieraanvaraisuudesta ja mahdollisuudesta viettää aikaa yhdessä Teidän kanssanne. Mikäli ajatukseni kiinnostavat teitä, älkää epäroikö olla yhteydessä. Toivotan teille parasta mahdollista jatkoa tärkeässä työssänne.

HO-neuvos
Pekka Määttä
Turun HO

Hinnalla millä hyvänsä juttuja ajetaan

Luennon otsikko on monimuotoisen ja voidaan käsittää usealla eri tavalla. Näin ollen en kovin paljon siihen aio sitoutua, vaan puhun, kuten tapani on, mitä sattuu. Joitakin sanoja tulen kuitenkin sanomaan siitä, mikä oikeudenkäytössä on mennyt liian kalliiksi ja miten olisi voitu halvemmalla selvitä.

Kun nykyään on sotkeuduttu ihmis- ja perusoikeuksien kanssa suonsilmäkkeeseen, lienee syytä katsoa vanhemmasta oikeuskirjallisuudesta muutamia perusasioita. Tauno Tirkkonen sanoo teoksessa Suomen siviiliproessioikeus I, 1974, s. 3: "Proessin tarkoitus, oikeussuojan antaminen, saavutetaan siten, että julkiset viranomaiset valtiovallan nimessä vahvistavat (määräävät), mikä yksittäistapauksessa on oikein, ja saattavat sen tarpeen tullen pakolla täytäntöön." Sivulla 72 Tirkkonen sanoo, että oikeussuojan tarkoituksen saavuttamiseksi oikeudenkäyntimenettely on järjestettävä mahdollisimman varmaksi, nopeaksi ja halvaksi. Jo valtion kannalta on nopeus- ja halpuusvaatimuksella huomattava käytännöllinen merkitys ja vielä suurempi arvo on oikeusalamaisille ja nimenomaan asianosaisille siitä, ettei valtion lainkäyttötoiminta muodostu kovin hitaaksi ja kalliiksi. Tirkkonen sanoo vielä, että prosessioikeuden ylimpänä periaatteena on tarkoituksenmukaisuus.

Kun viime vuosikymmeninä on

ylikorostettu etenkin rikoksesta epäiltyjen oikeuksia ja yleensäkin "ihmisoikeuksia", mikä käytännössä usein tarkoittaa oikeuksilla ketkuilevien etuja, on edellä mainituista perusteista unohdettu halpuus, nopeus ja tarkoituksenmukaisuus.

Oikeudenkäynnin pitkä kesto voi johtaa siihen, että yksityinen asianosainen voi saada valtion varoista kohtuullisen hyvityksen, jos viivästyminen loukkaa asianosaisen oikeutta oikeudenkäyntiin kohtuullisessa ajassa. Laki tuli voimaan vuoden 2010 alusta ja taustalla on Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimus. Oikeuskäytännössä ei ole katsottu kohtuullisen ajan ylittyneen ainakaan yleensä, jos oikeudenkäynti on kestänyt alle viisi vuotta. Vaikka hyvityslain 4 §:n mukaan viivästyminen arvioitaessa on otettava huomioon paitsi asian laatu ja laajuus, asian merkitys asianosaiselle, viranomaisten ja tuomioistuimen toiminta myös asianosaisen itsensä toiminta, ei tuomioistuimissa ilmeisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen arvostelulle alttiita ratkaisuja seuraten ole otettu huomioon sitä, että suuri osa viivästyksistä johtuu asianosaisen itsensä pyrkimyksistä välttää ja pitkittää oikeudenkäyntiä. Tällaisesta valtiolle aiheutuva turha meno olisi yksinkertaista lopettaa säätämällä, ettei korvautta tuomita, jos asianosainen itse ei ole pyrkinyt edesauttamaan asian ripeää käsittelyä. Tähän tietysti sanotaan, ettei ihmisoikeussopimus sellaista mahdollista, mutta valtion pitäisi pyrkiä päättämään itse omista asioistaan. - Itse olen kerran tuominut viivästyiskorvausta (2.000 €), kun pesähoitajan viivytelyn vuoksi pesähoitajan esitys henkilökohtaiseen konkurssiin asetetun henkilön konkurssiin raukeamisesta oli kohtuuttomasti viivästynyt. Tällainen henkilöhän ei ollut voinut harjoittaa kyseisenä aikana mitään elinkeinotoimintaa.

Julkisuudessa on puitu oikeudenkäyntejä, joiden kesto ja kalleus ihmetyttävät. Asianajajille tällaiset oikeudenkäynnit ovat tietenkin

kultakaivoksen veroisia ja lasku pyrkii lopuksi kaatumaan valtion kontolle. Kirjoitin viimeisessä Maallikoktuomari-lehdessä, että tuntuu ihmeelliseltä, että Aarnion juttuun on saatu lehtitietojen mukaan jo ennen tuomion antamista uppoamaan 7 miljoonaa euroa ja juttua istuttu ainakin puoli vuotta. Tietenkään en tunne oikeudenkäyntiä, eikä lehtitietojen perusteella pitäisi kannanottoja tehdä, mutta epäilen suuresti, että prosessinjohtamalla olisi käsittelyä pystytty rajoittamaan. Surkukupaisa on myös Auerin jutun kulku ja siitä mahdollisesti aiheutuva viivästyskorvaus, mutta siinä taisi lähtökohtana olla esitutinnan epäonnistuminen. Näistä jutuista voidaan vetää johtopäätös, että esitutkinta tulisi tehdä huolellisesti ja prosessinjohton tulisi olla jämmäkkää. Jo näillä saadaan kustannuksia alemmas. Tietenkään ei pidä vaatia 100 prosentista suoritusta, koska sellainen johtaa vain asioiden viipymiseen ja ei kun maksaa lisää. Riittää, että hovi oikeuksissa ja korkeimmassa oikeudessa nyhrätään toisarvoisten asioiden kanssa ja maksatetaan veronmaksajilla kirjoituskysymysten miettiminen. Unohdetaan tarkoituksenmukaisuus ja se, että paras on hyvän vihollinen.

Nykyinenkin laki tarjoaa tuomioistuimille mahdollisuudet tiukkaan prosessinjohtoon ja esimerkiksi turhan näytön karsimiseen. Tuomarikunta saa mennä itseensä, kun ei uskalla pelimerkkejä käyttää. Syyinä lienee usein kantelujen tai jonkun muun pelko tai puhdas laiskuus/tietämättömyys. Vast' ikään erässä jutussa, jossa poliisi oli syytettynä virkavelvollisuuden rikkomisesta kieltäytyin vastaajan tekemästä pyynnöstä määrätä lisätutkinnan toimittaminen. Todista-jiakin karsittiin, joten juttu saatiin nopeammin ja halvemmin tuomi-oon kuin olisi tapahtunut, jos pyyntöihin olisi suostuttu. Ei siinä oikeusturva loukkaantunut, mikä käynee ilmi siitä, ettei kukaan valittanut tuomiosta.

Olikohan viisautta myöskään silloisen oikeusministerin Braxin pää-

töksessä käsittelettä joitakin vuosia sitten kansanmurhasta epäillyn juttu oliko se nyt Ruandan sijasta Suomessa ja laittaa oikeusministeriön rahoja likoon luulisin miljoonittain. Vaikuttaa tekohurskaudelta, ettei tekoa voi yhden ihmisen osalta käsitellä tekomaassa sen sääntöjen mukaan. Tämä on yhtä tekopyhää kuin taivastella yhden egyptiläismummon palautusta ja samanaikaisesti kohauttaa olkapäitään miljoonien ihmisten nälkäkuolemalle jossain täältä kaukana.

Tarkoituksenmukaisuutta voi miettiä myös rikosjutussa, jossa lääkäri syytettiin siitä, että hän oli tehnyt virka-ajalla töitä, joista peri lisätökorvauksen, joka syytteen mukaan kuului hänelle vain virka-ajan ulkopuolella tehdyistä töistä. Poliisi kävi läpi suuren määrän (55.000 ?) potilastietoa ja sen jälkeen hovioikeus vastaajan vaatimuksesta määräsi tutkittavaksi noin 3.000 potilastietoa. Näistä oli poistettava hovioikeuden määräyksen mukaan henkilötiedot ja selvitettävä vielä hoidon kiireellisyys. Sairaalassa lääkäri kävi läpi potilastietoja muutaman kuukauden. Tulee mieleen, että hänellä olisi saat- tanut olla tärkeämpääkin tekemistä esimerkiksi tutkia ja hoitaa sairaita. Oikeusturvan toteuttamisellakin tulisi olla joutuvat rajat.

Yksi tuomioistuinmenojen säästökeino olisi ammattiriitelijöiden juttujen torppaaminen heti alkuunsa. Ihmettelen, ettei oikeusministeriössä ole lotkautettu korvaakaan esitykselle, jonka tästä olen tehnyt. Ilmeisesti esittäjä on väärä. Tällaisia usein kiusantekomielessä nostettuja juttuja on paljon ja ne ovat erittäin rasittavia sekä tuomareille että sihteereille, mutta erityisesti myös ihmisille, jotka joutuvat kanteiden kohteeksi. Ammattiriitelijät lähettävät uhkailuja erityisesti naistuumareille ja jopa sihteereille eli he usein pyrkivät etsimään heikoimman kohteen, jota painostavat. Virkasyytteiden nostelu on myös yksi usein käytetty keino. Ihmettelen myös sitä, ettei tilannetta ole ryhdytty miettimään työsuojelullisista näkökohdista. Eikö työnantaja jo syyllisty työsuojelurikokseen, kun ei pyrikään poistamaan ongelmaa.

Tähänkin ongelmaan löytyy kyllä keinoja, jos vain vaivaudutaan miettimään. Helpoin keino olisi asianajajakko ainakin laajoissa riitasasioissa ja asianomistajan ajamisissa rikosasioissa. Asianajaja on valvonnan alainen ja hänelle saattaa syntyä korvaamisvelvollisuus tarpeettomista oikeudenkäyntikuluista. Tietysti nyt sanotaan, että taas yritetään hyödyttää rikkaita asianajajia, mutta asianajaja ei yksinkertaisesti ryhtyisi ajamaan tällaista asiaa eikä sitä siis saisi vireille.

Toinen keino, jos tuo ei kelpaa, olisi kirjoittaa pykälä, joka oikeuttaisi tuomioistuimen jättämään suoraan tutkimatta kanteen, jonka on nostanut henkilö, joka on toistuvasti nostanut kanteita/hakemuksia tai jossa ei näytä olevan todellista oikeussuojan tarvetta. Tällä voitaisiin jättää tutkimatta myös yhä uudestaan ja uudestaan aloitettavat lapsen huoltoa/tapaamisoikeutta koskevat asiat. Samalla säästytisi myös lastensuojeluviranomaisten turhaa työtä.

Ihmettelen edelleen sitä, ettei ole selvitetty, miten sivistysmaissa estetään tällaisten jonninjoutavien asioiden käsittelyä.

Edelliseen liittyy myös se, että kanteluviranomaisten tulisi lopettaa turhien kantelujen muka-käsittely. Heitäkin varten tulisi kai kirjoittaa pykälä, jonka mukaan kantelun tai valituksen käsiteltäväksi ottaminen edellyttää selvitystä siitä, että viranomaisen menettely on ollut sellainen, että se on aiheuttanut todellista vaaraa kantelijan/valittajan perustellulle oikeudelliselle edulle. Näin voitaisiin monesta viranomaisesta vähentää tukku turhaa paperinpyöritystä harjoittavaa virkamiestä.

Hallitusohjelmassa on maininta pyrkimyksestä karsia turhaa byrokratiaa. Turhasta byrokratiasta voisien luetella rajattomasti esimerkkejä aina kaikenlaisten yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien laatimisesta lähtien lehmien korvamerkintöihin saakka, mutta pitäähän hallinnossakin olevilla virkamiehillä olla tärkeältä näyttävää puuhaa.

Oikeudenkäyntien kustannukset ovat vuosien mittaan nousseet.

Asianajopalkkiot ovat usein sellaisia, ettei tavallisella kansalaisella ole ilman oikeusavun myöntämistä mahdollisuutta oikeuksiaan perätä. Oikeudenkäyntimenettelyn yksinkertaistaminen ja edellä korostettu tiukka prosessinjohto voivat alentaa jossain määrin kustannuksia, mutta voi myös kysyä, ovatko 400 euron tuntipalkkiot kohtuullisia. Vertailulukuna voi pitää vaikka valtion varoista oikeusapulain perusteella määrättylle avustajalle maksettavaa 110 euron tuntipalkkiota. Tulevaisuudessa, kun istunto-palkkiot vähennetään, nämä ei kun nousevat.

Päämiehen velvollisuutta maksaa omalle asianajalleen ei sinänsä ole säännelty, vaan sen suhteen on periaatteessa sopimusvapaus. Yleinen lähtökohta on, että jollei palkkiosta ole etukäteen sovittu, on maksettava velottu määrä, ellei se ole kohtuuton. Sen sijaan velvollisuudesta korvata vastapuolen kulut on määrätty erityisesti oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa, oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 9 luvussa, oikeusapulaissa ja saatavien perinnästä annetussa laissa. Korvattavia ovat vastapuolen tarpeellisista toimenpiteistä johtuneet kohtuulliset oikeudenkäyntikulut.

Rikosasiassa valtio voi joutua korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikulut lähinnä silloin, kun syyte hylätään. Tällöinkään ei korvauksen tarvitse olla laskun mukainen, vaan korvattava on vain kohtuulliset oikeudenkäyntikulut. Palkkio ei kuitenkaan määräydy oikeusapulain taksojen mukaan, vaan on käytännössä korkeampi. Toisaalta vastaajalla on usein oikeusapu ja avustajan palkkio tulee maksetuksi oikeusapulain perusteella.

Avustajakin voi joutua päämiehen ohella vastuuseen vastapuolen oikeudenkäyntikuluista, jos katsotaan hänen tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneen kuluja. Tällainen ratkaisu on kuitenkin perin harvinainen.

*Käräjätuomari, osaston johtaja
Hannu Laitinen
Pohjois-Savon käräjäoikeuden
lisälmen kanslia*

Maallikkotuomarien tutustumiskohteena Nobel-museo

Värikäs kosmopoliitti Alfred Nobel

Alfred Nobel syntyi Tukholmassa vuonna 1833. Perheeseen kuului vanhempien lisäksi neljä poikaa ikäjärjestyksessä: Robert, Ludvig, Alfred ja Emil. Perheen isä Immanuel Nobel oli keksijä ja menestyvä liikemies. Alfredin ollessa yhdeksän vuotta vanha perhe muutti Pietariin. Isä pääsi sotilaskäyttöön liittyvillä keksinnöillään Venäjän tsaarin suosioon.

Alfred Nobel (1833–1896) oli kosmopoliitti, joka vietti osat elämästään Pietarissa, Tukholmassa, Italiassa ja Pariisissa, sekä reissasi laajalti ympäri maapallon markkinoimassa tärkeintä keksintöä dynamiittia. Alfred tosin ei ollut täysin tyytyväinen keksintöönsä, sillä vaikka dynamiitin keksiminen ratkaisi monta ongelmaa mm. kaivosteollisuudessa, se myös aiheutti uusia. Esimerkiksi sodissa käytettiin dynamiittia. Tämä dilemma lienee ollut yksi tärkeimmistä motivaattoreista, kun Alfred Nobel julkaisi ja toteutti elämänsä loppupuolella rakentavimman ja kauaskantoisimman ideansa eli Nobel-palkinnon ja erityisesti Nobelin rauhanpalkinnon.

Alfred Nobel aloitti Tukholman laboratoriossaan teolliset tutkimustyöt nitroglyseriinin teollisen tuotannon aloittamiseksi. Vuonna 1866 Alfred Nobel onnistui keksimään räjähdysaineen, jota voitiin käsitellä turvallisesti. Hän antoi keksinnölleen nimen dynamiitti. Alfredin veljet harjoittivat menestyksellistä liiketoimintaa Venäjällä Bakun öljykentillä halliten koko Euroopan öljyteollisuutta. Veljet saivat myös Alfredin houkuteltua mukaan sijoittajaksi. Toiminta oli erittäin kannattavaa. Suurin osa Alfred Nobelin valtavasta omaisuudesta tulikin Kaukasian öljykentiltä eikä dynamiitista. Veljesten liiketoiminta tyrehtyi vasta, kun Neuvostoliiton aikana yhtiö kansallistettiin vuonna 1920. Dynamiitin keksimisestä huolimatta Alfred Nobel piti itseään rauhan edistäjänä. Hän uskoi naivisti, että sodat loppuisivat, kun aseet olisivat riittävän tehokkaita.

Kohuttu testamentti

Nobel kuoli San Remon kaupungissa Italiassa joulukuun 10. päivänä vuonna 1896, eli vain 63-vuoden iässä. Museossa on nähtävillä monia Alfredin henkilökohtaisia tavaroita ja mm. hänen alkuperäinen Alfred Nobelin kuolinnaamio. Kuollessaan Nobel oli eräs Euroopan rikkaimmista henkilöistä. Varakkaan Nobe-

Alfred Nobel (1833–1896) oli kosmopoliitti, hänen juurensa olivat Pietarissa, Tukholmassa ja Pariisissa. Dynamiitin keksiminen ratkaisi monta ongelmaa mutta aiheutti uusia. Elämänsä loppupuolella Alfred Nobel julkaisi kauaskantoisimman keksintönsä: Nobel-palkinnon. (Kuva: Kari Mustonen)

lin testamentti oli aikansa sensaatio. Sukulaiset jäivät nuolemaan näppejään, sillä Nobel testamenttasi lähes koko omaisuutensa säätiölle. Lahjoitussumma oli 32 miljoonaa kruunua, joka oli siihen aikaan jättisumma rahaa. Testamentin mukaan säätiön tuli jakaa vuosittain palkinto fysiikan, kemian, lääketieteen, kirjallisuuden ja rauhan työn merkittävälle kehittäjälle. Nobel-palkinto voidaan myöntää kenelle tahansa, mikä oli poikkeuksellinen ajatus 1800-luvun lopulla. Ensimmäiset palkinnot jaettiin vuonna 1901.

Fysiikan ja kemian palkinnot myöntää Ruotsin kuninkaallinen tiedeakatemia, lääketieteen palkinnon Karoliininen instituutti, kirjallisuuden Ruotsin akatemia ja rauhanpalkinnon Norjan Nobel-komitea. Lisäksi nykyisin on olemassa Ruotsin keskuspankin lahjoittamalla varoilla myönnettävä taloustieteen "Nobel-varjopalkinto", eli Ruotsin keskuspankin taloustieteen palkinto Alfred Nobelin muistoksi.

Nobel-museo oli suomalaisryhmän mielestä tutustumisen arvoinen. Erityistä arvostusta ja huomiota herättivät suomalaiset Nobel-palkitut. Joukosta puuttui toki tuore palkittu Bengt Holmström, ns. neljäs palkittu suomalainen. Hänelle juuri myönnettiin talouden Nobel.

Tutustuminen Riddarholmin kirkkoon

Osa maallikkotuomareista vieraili Riddarholmin kirkossa, josta osa on edelleen Tukholman vanhin rakennus. Puheenjohtaja Jouni Elomaa toimi loistavana kaupunkioppaana matkalla ja kirkkoesittelyssä.

Kirkolla on 1200-luvulle ulottuva pitkä historia. Kirkkoon on rakennettu aikojen myötä hautakappeleita, mm. Kustaa III Adolfin ajan ns. Kaarlen kappeli ja 1800-luvulla Bernadotte kappeli. Lisäksi on lukuisia muita hautakappeleita.

Riddarholmin kirkko toimi seurakuntakirkkona vuoteen 1807, jolloin se yhdistettiin Nikolainkirkon eli Suurkirkon seurakuntaan. Sen jälkeen kirkko on toiminut kuninkaallisena hautakirkkona ja Serafimiritarikunnan kirkkona, jossa on järjestetty komeita hautamenoja.

Sinne on haudattu sotirikunigas Kustaa Adolfista alkaen kaikki Ruotsin hallitsijat vuoteen 1951 asti, lukuunottamatta kuningatar Kristinaa, joka on haudattu katolilaiseksi kääntynyt Pietarinkirk-

koon Roomaan. Kirkossa on alttarin edessä kaksi huomattavaa, arkkumaista hautamuistomerkkiä Maunu Ladonlukolle ja Birger Jaarlille.

Serafimiritarikunnan jäsenen kuoltua hänen kuparinen vaakunakilpensä tuodaan hautajaispäivänä kulkueessa kuninkaanlinnasta ja ripustetaan kirkon seinälle. Serafimiritarikunnan jäsenen kuoltua hänen kuparinen vaakunakilpensä tuodaan hautajaispäivänä kulkueessa kuninkaanlinnasta ja ripustetaan kirkon seinälle. Serafimiritarikunnan jäsenen kuoltua hänen kuparinen vaakunakilpensä tuodaan hautajaispäivänä kulkueessa kuninkaanlinnasta ja ripustetaan kirkon seinälle. Serafimiritarikunnan jäsenen kuoltua hänen kuparinen vaakunakilpensä tuodaan hautajaispäivänä kulkueessa kuninkaanlinnasta ja ripustetaan kirkon seinälle.

Presidenttien vaakunakilvet.

Jouni kertoo vaakunakilvistä.

Maunu Ladonlukko (Magnus Ladulås) ja Birger-jaarli.

Arvoisat lautamiehet!

Tervetuloa Maallikkotuomareiden koulutuspäivään lauantaina 25.3.2017 hotelli Korpilammelle!

Koulutuspäivän osallistumismaksu on 70 €, joka sisältää laadukkaat luennot ja ohjelman mukaisen tarjoilun.

Koulutusavustus on Turun ja Helsingin HO-piirissä 70, Vaasan ja Itä-Suomen HO-piirissä 100 ja Rovaniemen HO-piirissä 130 €. Se maksetaan kerran/lautamies/vuosi.

Saat osallistumistodistuksen, jolla voit hakea koulutuspäivän avustuksen kärjajoikeudeltasi!

Ilmoittautumiset allekirjoittaneelle ja maksu yhdistyksen tilille FI96 20611800136590 ja viitenumero 95617.

Tervetuloa kouluttautumaan!!

Anu Heinänen
järjestösihteeri
Suomen Maallikkotuomarit ry

Monipuolinen Espoo kasvaa ja kehittyy kestävästi

Jukka Mäkelä

Espoo on Suomen toiseksi suurin kaupunki. Osana metropolialuetta sillä on keskeinen roolinsa suomalaisen yhteiskunnan ja talouselämän yhtenä moottorina.

Kaupungin erityispiirre on viiteen keskukseen tukeutuva kaupunkirakenne, jossa yhdistyvät urbaani, pientalovaltainen ja maaseutumainen asuminen. Kaupungille ominaista ovat myös laajat luontoalueet: merenrannat, saaristo, suojelualueiden erämaat ja järviylängön vesistöt. Nämä, Espoon kulttuurimaisemat ja muut rakennetut ympäristöt muodostavat kuin Suomen pienoiskoossa.

Kaupunki tunnetaan kansainvälisestäkin osaamisen, tutkimuk-

sen ja kehityksen keskuksena. Espooseen sijoittuva Pohjoismaiden vilkkain innovaatiokeskittymä rakentuu tieteen, taiteen ja talouden liitossa. Sen ytimessä ovat Aalto-yliopiston kampusalue, Otaniemi sekä Keilaniemen ja Tapiolan kaupunginosat. Sinne ovat asettuneet kansainväliset yritykset, maailman kuumiin Startup Sauna, elävä kulttuuritoiminta, aktiiviset urheiluseurat ja maineikas tiede- ja tutkimusyhteisö.

Espoon väkiluku, nykyisin neljännesmiljoona asukasta, on viimeisen 60 vuoden aikana kymmenkertautunut, ja kasvu tulee jatkumaan. Kasvu perustuu Suomen kaupungistumiseen, ja se edellyttää Espoolta panostuksia sekä infrastruktuurin että palveluiden kehittämiseen. Kasvu on mitoitettava niin, että sitä pystytään ohjaamaan laadukkaasti ja kestävästi.

Euroopan Unionin rahoittamassa tutkimuksessa selvitettiin vuonna 2016, mitkä eurooppalaiset kaupungit ovat taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestäviä. Tutkimuksessa Espoo sijoittui Euroopan kestävimäksi kaupungiksi. Se on kasvavalle kaupungille hyvä saavutus. Se on myös hyvä lähtökohta kohdata tulevaisuuden suuret haasteet.

Espoon paras voimavara ovat aktiiviset espoolaiset, ihmiset, yhtei-

söt ja yritykset itse. Kaupunki pyrkii toimillaan luomaan mahdollisimman hyvät edellytykset ihmisten ja yhteisön kehityä ja voida hyvin. Tavoitteena on tuoda alueen toimijat yhteen, vahvistaa yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä.

Parhaat onnistumisen edellytykset ovat siellä, missä kaikki ovat osallisia ja kuuluu ihmisen ääni. Suomalaisessa oikeusjärjestelmässä tuomioistuinten maallikkajäsenedustuksella on pitkät perinteet. Lautamiesten on perinteisesti katsottu edistävän kansalaisten yleistä luottamusta oikeuslaitokseen ja samalla he ovat tuoneet tuomioistuinten käyttöön myös oman paikallistuntumuksensa.

Espoon arvoina on asukas- ja asiakaslähtöisyys sekä kumppanuus ja yhteisöllisyys, joilla tarkoitamme muun muassa asukkaiden tarpeiden ja tavoitteiden arvostamista sekä kaikkia osapuolia hyödyttävää avointa yhteistyötä. Tässä arvelen maallikkotuomareiden ja kaupungin toimintatapojen ja tavoitteiden olevan yhteneväiset.

Toivotan vuoden 2017 lautamiespäivät tervetulleeksi Espooseen. Kaikkea menestystä yhteiskunnallisesti arvokkaassa työssä.

Jukka Mäkelä

Espoon kaupunginjohtaja

Tervetuloa Lautamiespäiville luonnonhelmaan Espooseen!

Espoossa on suureksi kaupungiksi poikkeuksellisen paljon luontoa, joka on hyvin monipuolista ja sisältää lähes kaikkia Suomen luonnon erityispiirteitä. Harva kaupunki voi ylpeillä **Nuusion kansallispuiston** kaltaisilla erämetsillä, kymmenillä järvilla ja kauniilla merenrannoilla. Merialue monimuotoisine rannikkoineen ja saaristoineen leimaa Etelä-Espoota, mutta Espoosta löytyy myös sisävesien kirjo lukuisista erityyppisistä järvistä aina jokiin sekä pienvesiin – puroihin ja lähteisiin – asti. Laajoja metsäalueita taas elävöittävät jylhät avokalliot ja pienimuotoiset avosuot.

Hotelli Korpilampi sijaitsee Espoossa vajaan puolen tunnin matkan päässä Helsingin keskustasta tai Helsinki-Vantaan lentokentältä. Hotellin ympärillä on ainutlaatuinen maisema – luonto, joka on energian ja ideoiden loputon lähde. **Hotellilla on runsaasti ilmaista paikoitustilaa ja kätevä bussiyhteys Helsingin keskustaan.**

Olette lämpimästi tervetulleita viihtymään kanssamme!

Lautamiespäivien järjestelytoimikunnan puolesta
puheenjohtaja Ht **Katri Alén-Niskasaari**

Lautamiespäivät Espoossa 25.- 26.3.2017

Paikka: Hotelli Korpilampi

Teema: Huumeet ja muut päihdeaineet

Lauantai 25.3.

9.00-11.00	Osallistujien vastaanotto, ilmoittautuminen ja tulokahvit
11.00-11.15	LMP-tmk:n pj Katri Alén-Niskasaari tervetuloitovotus ja Lautamiespäivien avaus

Suomen Maallikkotuomarit ry:n pj Jouni Elomaa |
11.15-12.20	LUENTOJA, joiden sisältö ja luennoitsijat ilmoitetaan myöhemmin
12.20-13.00	Lounas ja kahvit
13.00-16.20	LUENTOJA, joiden sisältö ja luennoitsijat ilmoitetaan myöhemmin
16.20-16.50	Keskustelua ja koulutuspäivän päättäminen
19.30-22.00	Juhlailallinen
22.00-00.00	Tanssia

Sunnuntai 26.3.

9.00-9.30	Hartaushetki luonnonhelmassa sään salliessa
9.30- 10.45	Ilmoittautuminen vuosikokoukseen
10.30-10.45	Suomen Maallikkotuomarit ry. pj Jouni Elomaa tilannekatsaus
10.45-13.00	Vuosikokous

Lautamiespäivien päättäminen

Lounas |

Lehtikirjoittelut ja todellisuus

Varmasti jokaisen silmiin on osunut vaatimukset valtion virkamiesten palkkojen alentamisesta, lomaetuihin puuttumisesta ja virkamiesten vähentämisestä. Kuulemma valtiolla saa selvästi parempaa palkkaa, lomat ovat ruhtinaalliset ja väkeäkin on ihan liikaa. Kovasti tuntuu olevan helppoa, auvoista ja tuottoisaa valtiolla. Lomilla nautitaan muiden veronmaksajien maksamista etuuksista ja ainoa stressin aihe on, että pitäisikö loikoilla aurinkotuolissa vai riippukeinussa. Saanen epäillä ja haastaa tämän näkemyksen. Samalla haastan myös käsityksen siitä, että virkamiesten palkat aiheuttaisivat paljon puhutun julkisen sektorin rahoitusvajeen.

On veronmaksajan oikeus vaatia, että verorahoitteisella sektorilla on etsittävä keino toimia mahdollisimman tuloksellisesti, taloudellisesti ja vaikuttavasti. Ainakaan tuomioistuimissa tai syyttäjänlaitoksessa työtään tekevä virkamies ei kuitenkaan ole kaiken pahan alku ja juuri – eikä valtiosektorin virkamiehiin ylipäättänsäkään sitä rahaa ihan ylenmäärin hassata, vaikka osa valtion tehtävistä on välttämättömiä, jotta lapsilla olisi turvallinen koulutie, työllistävillä yrityksillä olisi stabiili ja ennakoitava toimintaympäristö ja esimerkiksi sairaanhoitoon ja terveydenhuoltoon tarvittavat verot tulevat keräytyksi. Tässä kirjoituksessa ei voida mennä syvemmin julkisen talouden vaikeaan rahoitustilanteeseen, mutta ihan vain ajatuksia herättämään totean, että juustohöylän sijaan voisi harkita mitä toimintoja tai tulonsiirtoja ylipäänsä julkisilla varoilla rahoitetaan ja valtion tai muun julkissektorin on hoidettava. Varmasti löytyy myös paljon sellaista uutta ja ihmeellistä, jota ilman ollaan pärjätty vaikkapa muutama vuosikymmen sitten ihan hyvin. Ydintehtäviin on kuitenkin löydetävä resursseja, sillä ilman niitä tai niiden rapautuessa seuraavat ongelmat kyllä jokaisella muullakin elämänalueella.

Mutta mennäänpä takaisin asiaan. Aloitetaan keskeisestä palvelussuhteen ehdosta eli palkkuksesta, josta onkin viime aikoina usein saanut lukea lehdistä. Sanoetaan, että valtio on palkkajohtaja. Näin ehkä euromääräisesti voi olla-kin jos verrataan koko palkansaaaja-joukkoa keskenään. Monet valtion tehtävät ovat kuitenkin nykyisin suurelta osin korkean osaamis- ja asiantuntijuustason tehtäviä. Oikeamman kuvan tilanteesta saakin kun vertailee saman koulutus- ja vaatimustason tehtäviä keskenään, ei esimerkiksi koko valtiosektorin keskimääräistä tai mediaanipalkkaa yksityisen sektorin vastaaviin. Vuonna 2015 toteutetun Lakimiesliiton palkkatutkimuksen mukaan yksityisen sektorin keskimääräinen kokonaispalkka oli 930 euroa kuukaudessa suurempi kuin valtiosektorin kokonaispalkka. Vuositasolla ero yksityisen sektorin hyväksi on 11.160 euroa. Tutkittaessa tarkemmin tilastoja huomataan, että keskipalkalla mitattuna yksityis-sektori maksaa parempaa palkkaa jokaisessa työuran vaiheessa, mutta palkkaero korostuu entisestään työkokemuksen karttuessa. Kokeneilla konkareilla, eli 25-29 vuoden työkokemuksella, ero keskipalkalla mitattuna on jo 1.537 euroa kuukaudessa ja mediaanipalkalla mitattuna myös toistatuhatta euroa. Keskimäärin siis kokenut juristi ansaitsee valtiosektorilla yli 18.000 euroa vähemmän vuodessa kuin yksityisellä sektorilla. Se siitä palkkajohtajuudesta.

Ja sitten lomailuun. Ensiksi on todettava, että esimerkiksi syyttäjätehtävissä toimivat lakimiehet kohtaavat työssään paljon elämän nurjempaa puolta. On väkivalta-, seksuaali- ja henkirikoksia ja esimerkiksi monien omaisuusrikosten taustaa selittävät tekijöiden päihdeongelmat. Loma tulee tarpeeseen. Tämä loma on myös osa työsuhteen kokonaisehtoja. Pientä palkkaa voisi siis yrittää kompensoida hieman pidemmällä lomalla. Lomien osalta eräs kysymys on myös

se, että ehtiikö lomaa pitämään ja jos, niin minkä pituisissa pätkissä. Todettakoon, että esimerkiksi allekirjoittanut joutui peruuttamaan jo kalenteriin merkityn loman yhdeksän päivän osalta tältä kesältä ja siirtämään tulevaisuuteen kiireellisten töiden ja määräaikojen paineissa. En varmasti ole ainoa, jolle näin on käynyt. Valtiosektorilla siis jo nytkin joustetaan, vaikka loma jo tehtävien luonteen vuoksi on enemmän kuin tarpeellista. Isänmaamme kilpailukykyä edistääkseen luovuttiin valtiolla myös tulevien vuosien osalta 30 prosentista lomarahoja. Tämä ei koskenut yksityistä sektoria.

Ja sitten vielä se väkimäärä. Tilastoja katsomalla huomataan, ettei valtion budjettitalouden henkilöstö suinkaan ole kasvanut, vaan päinvastoin. Valtiovarainministeriön tilastojen mukaan vuonna 1970 valtiosektorin budjettitalouden piirissä henkilömäärä oli noin 176 tuhatta ihmistä, joka vastasi 10,4 % palkansaaajista. Vuonna 2015 vastaavat luvut olivat enää vajaat 74 tuhatta ihmistä ja 3,5 % palkansaaajista. Trendi on lisäksi kokoajan ollut laskeva.

Yllätyksenä saattaa jollekin tulla myös se, että valtiosektorin palkat ovat vain murto-osa kaikista valtion menoista ja palkat suhteessa BKT:stä ovat alentuneet kokoajan. Vuonna 2015 työvoimakustannusten osuus valtion menoista oli ainoastaan 8,1 % ja osuus bruttokansantuotteesta oli 2,1 %. Kaikki muu valtion rahankäyttö oli jotain aivan muuta kuin virkamiesten palkkoja.

Eli niin täällä syyttäjälaitoksessa kuin myös vaikkapa tuomioistuimissa voi syyttäjä tai tuomari ihan hyvällä omallatunnolla seuravaa palkkapäivää odotella ja myös joskus ehtiessään jonkun lomapäivän yrittää pitää.

*Kihlakunnansyyttäjä
Jyri Nikander
Suomen Syyttäjähdistys ry:n
hallituksen jäsen*

Kirjoittaja on kihlakunnansyyttäjä ja Suomen syyttäjähdistys ry:n hallituksen jäsen

Puuta maailman huipulta

Ympäristöä ja ihmistä kunnioittavaa puunjalostusta asiakkaiden ja luonnon ehdoilla.

Ostamme puuta ympäri vuoden,
pyydä tarjous leimikostasi.

KEITELE

forest

www.keitelegroup.fi

Eläkepäiviä kohti

Hannu Laitinen
Käräjätuomari,
osastoryhmän johtaja
Pohjois-Savon käräjäoikeus

Olisi varmasti aika ymmärtää jäädä eläkkeelle. Olenkin jo harjoitellut puhumaan eläkeläisten juttuja eli sanomaan että "on kauhea kiire, kun pitää tehdä kaikki omalla ajalla", ja "en ehdi ensi viikolla, kun minulla on silloin parturi". Lisäksi harjoittelin Maallikkotuomariristeilyltä palatessani ajamaan hiljaa, mutta keskiviivan tuntumassa yrittäen lisätä nopeutta, jos joku aikoi ohittaa. Vielä pitää totutella ohittamaan jonossa olevia ja asettautumaan jo hyvissä ajoin ennen aukeamisaikaa pankin tai laboratorion ovelle.

Risteilyluennolla en ehtinyt puhua kuin pienen osan aikomastani esityksestä, mutta luento on ehkä nähtävillä toisaalla tässä lehdessä. Aika meni juttuja kertoessa, mutta koska moni maallikkotuomari ei ollut tällä kertaa ehtinyt saapua mainioon tilaisuuteen, kirjoitan osan jutuista tähän.

Puheenjohtaja Jouni Elomaa kertoi Nobelmuseoon mentäessä, että Birger Jaarli teki ristiretken Hämeeseen. Saman kirjoitti kouluajanani Jyväskylän lyseossa eräs oppilas historian vihkoon, mutta unohti Hämeestä ä:n pilkut. Sellaisia ristiretkiä tuli sittemmin itsekin yritettyä tehdä, yleensä tosin huonolla menestyksellä. Toisesta Jyväskylän lyseon suuresta pojasta muistui mieleen, kun olin kiinteistökirjaamisasioissa Petroskoissa ja venäläiset isännät veivät Karjalan oblastin entisen presidentin Otto-Ville Kuusisen mahtavalle patsaalle. Isännät kertoivat siellä, että venäjänkielessä ei ole pitkiä vokaaleja.

Nobelmuseoon mentäessä tuli myös mieleen, ettei meikäläiselle tulla myöntämään Nobelpalkintoa sen paremmin kuin OM:n kunniamerkinäkään. Mutta olen alkanut pelätä pyhimykseksi julistamista varsinkin näin vanhemmiten, kun kaikki vanhat paheetkin alkavat jäädä. No tyttötöly ei

sentään vielä ole unohtunut. Käräjäoikeuden tyköpäivillä joku kuopiolainen (varsin hyvinhän tiedetään, että kuopiolaiset ovat yleensä tiukkapipoisia niuhottajia) sanoi minulle, että säästä sinä tuo tyttötöly niille teidän (lisalmen) notaareille. Vieressä oli tällainen meidän notaari, joka viattomin silmin sanoi, että "meitä se sanoo tyyppöiksi".

Nykyisen hallituksen hallitusohjelmassa on lausuttu pyrittävän karsimaan byrokratiaa. Kauhistuneena olen seurannut tämänvuotisia "kehityshankkeita". Koskaan ei ole lyhyessä ajassa pystytty tuomaan tuomioistuimen toimintaan niin paljon uutta byrokratiaa kaikenlaisine työajan ja sivutoimien seurantoineen sekä matkasuunnitelmien laadintoineen kuin nyt, vain muutamia esimerkkejä mainitakseni. Eri tiedostoihin joudutaan tekemään satojatuhansia merkintöjä, joita ilman on tähän asti mainiosti pärjätty ja joista käytännön merkitystä voi olla vain muutamasta yksittäisestä. Eläkkeelle jääminen on mielessä jo siitä syystä, että minua on kiinnostanut vain oikean työn tekeminen. Byrokratian kukkimisesta muistuu mieleen vanha kunnon Neuvostoliitto. Siellä päätettiin keskittää traktorien ja leikkuupuimurien tuotanto Viroon. Laitteiden osista oli puutetta, joten ensin traktoritehdas valmisti traktorit, jotka se sitten myi leikkuupuimuritehtaalle. Leikkuupuimuritehdas purki traktorit ja kokosi osista leikkuupuimurit. Kumpikin tehdas saavutti tuotantovoitteen ja kaikki olivat tyytyväisiä. Jutun kuulin Virossa, jossa risteilin maallikkotuomariristeilyä edeltäneenä viikonloppuna. Maallikkotuomariristeilyllä taas voitin arvonnassa uuden risteilyn.

DISCOVER **NEW**

LÖYDÄ KOKOUSTILAA AJATUKSILLE

Kokousmatkalla ehtii ideoida uutta. Jotain, jota ei välttämättä toimistopäivänä ehdi. Merellä on tilaisuus uppoutua täysillä agendaan, verkostoitua vahvemmin työkavereiden kanssa ja tietenkin - oppia työkavereista uusia asioita.

Löydä kokouspakettisi: silja.fi/kokous

SILJA LINE

Helsingin lautamiesyhdistys tiedottaa

Carl-Mikael Johansson

Helsingin lautamiesyhdistys teki yhdessä Espoon ja Vantaan lautamiesten kanssa vierailun UKK museoon Tamminiemen to 15.10.2016. Pieni ryhmä lautamiehiä kokoontui kuulemaan asiantuntevan oppaan johdolla Tamminiemen historiasta

ja presidentti Urho Kekkonesta. Reilun tunnin mittaisen opastuksen aikana kiersimme talon sisätiloissa sekä tutustuimme kuuluisaan saunasastoon.

Torstaina 13 lokakuuta klo 15.00 kokoontui 14 lautamiestä tutustumaan Korkeimpaan oikeuteen Pohjoisesplanadilla. Viestintäpäällikkö Pia Sive kertoi meille talon mielenkiintoista historiaa aina tähän päivään saakka. Lisäksi kahvittelun yhteydessä Pia Sive perehdytti meidät KKO:n nykypäivään. Tilaisuuden jälkeen Helsingin lautamiesyhdistyksen puheenjohtaja luovutti Pia Sivelle kiitokseksi KKO:n esittelystä noin metrin mittaisen viirivehkan kiitoskortteineen. Viestintäpäällikkö ilmoitti, että kukka tulee päätyämään KKO:n presidentin työhuoneeseen.

Tulevia tapahtumia

Helsingin lautamiesyhdistys ry järjestää perinteisen Tammisseminaarin 21.1.2017 käräjäoikeuden auditoriossa. Aiheena tulee olemaan "Rahanpesu ja talousrikollisuus". Puhujina mm. valtionsyyttäjä Ritva Sahavirta ja rahanpesun selvittelykeskuksen päällikkö Pekka Vasara. Tilaisuus alkaa kahveilla klo 12.30. Perinteinen laivaseminaari järjestetään la 18.2.2017 Viking Linen XPRS-laivalla. Tammisseminaarin aihe jatkuu myös laivaseminaarissa. Tarkempia tietoja tulossa. Seuraa myös kotisivujamme

www.helsinginlautamiesyhdistys.fi

Carl-Mikael Johansson
HLY ry pj

ELOKUVA ELÄÄ

Jaakko Ojanne

Maallikkotuomarit ry:n hallituksen käynnistämä elokuvahanke oikeusjärjestelmästämmme, ja lautamiesten osuudesta siinä etenee. Projekti on ollut hiljaisella käynnillä, koska varojen keräys ei ole tuottanut tarvittavaa pääomaa elokuvan toteuttamiseksi. Siitä huolimatta jo tehtyä kuvaustyötä ei ole paketoitu vaan asian valmistelu jatkuu.

Työryhmä, johon kuuluvat tuottaja Tuomo Rysti, herastuomarit Matti Laukkanen ja Tapani Flyktman, on kuluneen kesän aikana pitänyt kolme neuvottelua asian kehittämiseksi ja tilanteen selvittämiseksi. Viimeinen palaveri pidettiin tuottaja Rystin filmistudiassa, jossa paikalla oli myös elokuvan leikkaajana toimiva Jari Sajankoski.

Tilanne tämän lehden painoon mennessä: elokuvan valmistelu jatkuu hieman talkootyön hengessä.

Käsitteittäjänä jatkaa nyt koko elokuvan osalta Helsingin KO:n lautamies Jaakko Ojanne ja elokuvateknisenä avustajana Tuomo Rysti ja toimikunta. Toimikunta tekee seuraavan tarkastelun, kun heidän työnsä on arvioitavissa.

Julkisen puolen ja säätiöiden rahoitusta anomuksista huolimatta ei enää saatu.

Lautamiehet ovat itse osallistuneet eri suuruisilla lahjoitussummilla. Heille kiitos siitä! Yhdistyksen tilinumero mahdollisia lisälahjoituksia varten.

**FI96 2061 1800 136590
Viite: 95617**

Toimikunnan pj.
Matti Laukkanen ht
Jaakko Ojanne lm

Vantaan käräjäoikeuden uusia herastuomareita juhlittiin elokuussa

Vantaan lautamiehet järjestivät yhdessä Vantaan käräjäoikeuden kanssa perinteisen koulutus- ja virkistyspäivän kaupungin omistamalla tilalla Suomenlahden Mölandetin saarella. Kutsuttuna tähän jo toistakymmentä kertaa pidettyyn tilaisuuteen olivat kaikkien lautamiesten, käräjätuomarien- ja sihteerien lisäksi syyttäjien, sovittelijoiden ja oikeusavun edustajat. Aluksi kuulumme SPR:n ylläpitämän Vantaan Auramon vastaanottokeskuksen johtajan alustuksen. Lounaan jälkeen ohjelmassa oli leikkimielisiä kilpailuja huipentuen köydenventoon. Aikaa riitti myös saunomiseen ja uintiin.

Tällä kertaa päivä oli tavallista juhlavampi. Vietimme Vantaan käräjäoikeuden laamanni Seppo Karvosen eläkkeellelähtöjuhlaa ja onnitelimme uusia herastuomareita

Kuvassa vasemmalta Ralf Asplund, Varpu Peltonen, Lasse Nikula.

Kuva: Kai Laaksonen

Ralf Asplundia, Lasse Nikulaa ja Varpu Peltosta maljoja kohottaen.

Seuraavaa yhteistä koulutus- ja pikkujoulujuhlaa vantaalaiset viet-

tävät myöskin jo perinteisellä Tallinnan risteilyllä marraskuun lopussa.

Teksti: **Auli Nevander**
Vantaan lautamiehet, sihteeri

Pohjois-Karjalan käräjäoikeuden laamanniksi Tuija Turpeinen

Hallitus esitti tänään, että Pohjois-Karjalan käräjäoikeuden laamanniksi nimitetään käräjätuomari Tuija Turpeinen 1.11.2016 lukien. Tasavallan presidentin on tarkoitus päättää nimityksestä huomenna perjantaina 28.10.2016.

Turpeinen on Pohjois-Karjalan käräjäoikeuden käräjätuomari ja osaston johtaja. Aikaisemmin hän on toiminut avustavana lakimiehenä, asianajajana ja asianajajaosakkaana asianajotoimistossa. Lisäksi Turpeinen

on ollut esittelijänä kuluttaja-asiamiehen toimistossa, kaupunginviskaalina ja tutkimusapulaisena oikeusministeriön lainvalmisteluosastolla. Hän on ollut jäsenenä ministeriön asettamissa työryhmissä. Turpeisella on ollut luottamustehtäviä lakimies- ja tuomarijärjestöissä.

Pohjois-Karjalan käräjäoikeuden päällikön virka tuli auki laamanni Juhani Mähösen eläkkeelle siirtymisen johdosta.

Etelä-Karjalan käräjäoikeuden laamanniksi Hannu Rantalainen

Hallitus esitti tänään, että Etelä-Karjalan käräjäoikeuden laamanniksi nimitetään määräaikainen laamanni Hannu Rantalainen 1.1.2017 lukien. Tasavallan presidentin on tarkoitus päättää nimityksestä huomenna perjantaina 28.10.2016.

Rantalainen on Etelä-Karjalan käräjäoikeuden määräaikainen laamanni. Rantalainen on toiminut myös

osaston johtajana ja käräjätuomarina. Hän on ollut myös viskaalina ja asessorina hovioikeudessa.

Lisäksi Rantalainen on ollut tutkijana ulkoministeriössä.

Etelä-Karjalan käräjäoikeuden päällikön virka tuli auki laamanni Ilkka Ryytäsen eläkkeelle siirtymisen johdosta.

Kainuun käräjäoikeuden laamanniksi Pekka Määttä

Hallitus esitti tänään, että Kainuun käräjäoikeuden laamanniksi nimitetään hovioikeudenneuvos Pekka Määttä 1.1.2017 lukien. Tasavallan presidentin on tarkoitus päättää nimityksestä huomenna perjantaina 28.10.2016.

Pekka Määttä on Turun hovioikeuden hovioikeudenneuvos. Hän on toiminut siellä myös viskaalina ja alioikeuksien tarkastajana. Määttä on toiminut myös käräjätuomarina käräjäoikeuksissa.

Määttä on ollut harjoittelijana ja avustavana lakimiehenä asianajotoimistossa sekä assistenttina yliopistossa. Lisäksi hän on hoitanut asianajotehtäviä sivutoimisesti sekä toiminut opetus- ja koulutustehtävissä. Hänellä on tuomarijärjestöjen luottamustoimia.

Määttä on oikeustieteen tohtori ja hänellä on julkaisutoimintaa.

Kainuun käräjäoikeuden päällikön virka tuli auki laamanni Aarne Korhosen eläkkeelle siirtymisen johdosta.

Varsinais-Suomen käräjäoikeuden laamanniksi Martti Juntikka

Hallitus esitti tänään, että Varsinais-Suomen käräjäoikeuden laamanniksi nimitetään käräjäoikeuden laamanni Martti Juntikka 1.1.2017 lukien. Tasavallan presidentin on tarkoitus päättää nimityksestä huomenna perjantaina 28.10.2016.

Juntikka on Satakunnan käräjäoikeuden laamanni. Aiemmin hän on toiminut käräjätuomarina ja osaston

johtajana käräjäoikeudessa. Hän on ollut myös lääninsosiaalineuvoksena ja hallintopäällikkönä lääninhallituksessa. Juntikka on toiminut jäsenenä ministeriön asettamissa työryhmissä.

Varsinais-Suomen käräjäoikeuden päällikön virka tuli auki laamanni Kenneth Nygårdin siirryttyä Turun hovioikeuden presidentiksi.

Kymenlaakson käräjäoikeuden laamanniksi Markku Almgrén

Hallitus esitti tänään, että Kymenlaakson käräjäoikeuden laamanniksi nimitetään käräjätuomari Markku Almgrén 1.12.2016 lukien. Tasavallan presidentin on tarkoitus päättää nimityksestä huomenna perjantaina 28.10.2016.

Almgrén on Kymenlaakson käräjäoikeuden käräjätuomari ja osaston johtajana. Aikaisemmin hän on toiminut myös hovioikeudenneuvoksena, kansliapäällikkönä, viskaalina, tarkastusviskaalina ja asessorina hovioikeudessa. Almgrén on lisäksi ollut verotarkastajana lääninverovirastossa, toimistopäällikkönä ja apu-

laistoimistopäällikkönä verotoimistossa sekä lakimiehenä lakiasiaintoimistossa.

Hän on toiminut myös sivutoimisesti lakimiehenä lakiasiaintoimistossa ja ollut työtuomioistuimen varajäsenenä.

Almgrén on suorittanut oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon. Hänellä on julkaisutoimintaa.

Kymenlaakson käräjäoikeuden päällikön virka tuli auki laamanni Satu Salmen eläkkeelle siirtymisen johdosta.

Suomen Maallikkotuomarit ry
Finlands Lekmannadomare rf

LAUTAMIESTUOTTEET

– AMMATTITUNNUKSET ITSELLE JA LAHJAKSI

Herastuomarin
rintamerkki 20 €

Kaulakoru
keijussa 35 €
ilman keijua 25 €

Lautamiehen
rintamerkki 10 €

Herastuomarin
Solmionpidike 40 €
Kalvosinnäpät 50 €

Solmionpidike 22 €

Kultasomus
herastuomarille
tai lautamiehelle
erikoistilauksesta

Kalvosinnäpät 32 €

Suomen lautamiehet ry:n
standardi 45 €

Avaimenperä / poletti
3,50 €/kpl tai 10 €/3 kpl

Herastuomarin
arvonnimikirja 10 €/kpl

Tuomarinvalotodistus
10 €/kpl

JÄSENETU
- 20 %

TEHKÄÄ JOUKOLLA YHTEINEN TILAUS EDULLISESTI!

Toimituskuluina lisätään 7 € (tai 12 € standardin lähetys)

Tilaukset:

www.maallikkotuomarit.fi > Lautamiestutteen
tai sposti: jarjestosihteeri@maallikkotuomarit.fi

Pöytäkelo, jossa ht- tai lm-merkki
korkeus n. 10-12 cm. 60 €

JOULUNALUSMATKALLE EUROOPPAAN

Ota pieni irtiotto ja lähde nauttimaan joulunalustunnelmasta Eurooppaan; runsaita joulutoreja, leivonnaisia, lahjaideoita...

BERLIINI, 4 pv
Lähtö 24.11., 8.12. **579€**

BUDAPEST, 4 pv
Lähtö 24.11. **599€**

DUBLIN, 4 pv
Lähtö 2.12. **529€**

GDANSK, 3 pv
Lähtö 4.12. **549€**

KRAKOVA, 4 pv
Lähtö 1.12. **599€**

KÖÖPENHAMINA, 4 pv
Lähtö 2.12. **549€**

LONTOO, 3 pv
Lähtö 18.11. **579€**

PRAHA, 4 pv
Lähtö 8.12. **549€**

WIEN, 4 pv
Lähtö 30.11. **699€**

Hinta sis. suorat lennot Helsingistä, hotelliyöpymiset 2hh aamiaisin, lentokenttäkuljetukset kohteessa, suomenkielinen kaupunkierros.

JOULUMATKALLE EUROOPPAAN

Vietä rentouttava joulu tunnelmallissa puitteissa!

BUDAPEST JA UNKARIN
MAASEUTU, 5 pv
Lähtö 23.12. **899€**

GARMISCH-
PARTENKIRCHEN, 4 pv
Lähtö 23.12. **1069€**

MÁLAGA, 6 pv
Lähtö 22.12. **1099€**

PUOLA, 5 pv
Lähtö 23.12. **809€**

LINNAJOULU IRLANNISSA, 5 pv
Lähtö 23.12. **1299€**

Hinta sis. suorat lennot Helsingistä, majoituksen kohteessa 2hh aamiaisin, lentokenttäkuljetukset, retkiä/ yhteisiä ruokailuja ja suomenkielisen paikallisoppaan palvelut.

Kaikki matkamme ja varaukset: matkapojat.fi

MATKAPOJAT

Myyntipalvelu: 010 2323 200
ma-ke 8-19, to-pe 8-17, su 10-14.30

Puhelut 8,35 snt/puh + 3,2 snt/min, matkapuh. 19,2 snt/min. Palvelumaksu 0€/netistä, muutoin 12€.
Hinnat ovat alk-hintoja./hlö. Alkaen-hintaisia paikkoja rajoitetusti.

Suomen Maallikkotuomarit ry, Finlands Lekmannadomare rf Hallitus 2016

Puheenjohtaja lautamies Jouni Elomaa, Virusmäentie 96 C, 20300 TURKU
040 725 4386, jelomaa@fkf.fi, puheenjohtaja@maallikkotuomarit.fi

Varapuheenjohtaja lautamies Ralf Asplund, Högmossgränden 3, 01380 VANDA
040 535 6888, ralf.asplund@primafix.fi

Järjestösihteeri, webmaster lautamies Anu Heinänen, Matinniitynkuja 2 C 81, 02230 ESPOO
050 365 6896, anu.heinanen@kotiposti.net, jarjestosihteeri@maallikkotuomarit.fi

Jäsen lautamies Anna-Maija Aliranta, Laajavuorentie 1 B 35, 40740 JYVÄSKYLÄ
040 524 1709, anna-maija.aliranta@avainfacta.fi

Jäsen herastuomari Helena Sorvo, Rahikkalantie 45, 47200 ELIMÄKI
040 554 3058, helenasorvo@gmail.com

Jäsen herastuomari Sisko Helena Perttunen, Kemijärventie 664 b,
98510 SAUNAVAARA
040 771 6691, sisko.perttunen@suomi24.fi

Lautamiespäivät 2017 Espoon Lautamiehet ry, puheenjohtaja, herastuomari Katri Alén-Niskasaari
050 528 6140, katri.alen@saunalahti.fi

HALLITUKSEN ULKOPUOLISET TOIMIJIAT

Taloudenhoitaja, Lautamies –elokuvan, Maallikkotuomari –lehden päätoimittaja
herastuomari Matti K. Laukkanen, Alakiventie 1 D 57, 00920 HELSINKI
040 413 5000, laukkanen.masa@luukku.com

Arkistovastaava herastuomari Vilho Juutinen, Miekka 2 H 125, 02600 Espoo
050 547 0044, vilho.juutinen@welho.com

Tilintarkastaja HTM Anne Terho, Hiojankatu 23, 11930 Riihimäki
Varatilintarkastaja HTM Timo Tarhela Helsingistä

Liity jäseneksi: Suomen Maallikkotuomarit ry, Finlands Lekmannadomare rf

Täytä jäsentietolomake ja postita osoitteeseen:

Suomen Maallikkotuomarit ry, järjestösihteeri Anu Heinänen, Matinniitynkuja 2 C 81, 02230 Espoo
Tai täytä lomake sivulla: www.maallikkotuomarit.fi

Sukunimi _____ Etunimi _____

synt.aika _____

olen aloittanut lautamiehenä v. _____ nimitetty herastuomariksi v. _____

Osoite _____

Postinumero ja postitoimipaikka _____

Puhelin _____ sähköposti _____

Käräjäoikeus _____

Istuntoaika _____

Äidinkieli suomi ruotsi muu, mikä _____

Päiväys ja allekirjoitus _____

Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsenyys ja jäsenedut

Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsenenä voivat olla kaikki lautamiehinä istuvat tai istuneet henkilöt.

- ★ Lautamiehen tehtävä on määräaikainen, yhdistyksen jäsenyys pysyvä *

Muita jäsenetuja

Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsenedut

- ★ Kaikki jäsenet saavat liittymislahjana jäsenmerkin joka on kullanvärinen pinssi ja 40-vuotisHistoria -kirjan niin kauan kuin kirjoja riittää
- ★ Osallistuminen Lautamiespäiville ja Koulutusristeilylle jäsenhinnalla
- ★ Mahdollisuus lisätä ammatillista osaamista maallikkotuomarina
- ★ Maallikkotuomari -lehti kaksi kertaa vuodessa kotiin kannettuna
- ★ Yhteisöllistä toimintaa ja lautamiesperinteen jakamista paikallisten toimikuntien kanssa
- ★ Lautamiestuotteet 20 %:n jäsenalennuksella
 - lautamies- ja herastuomarimerkit ja -korut ym. tarvikkeet
 - imago-tuotteita myös muille kuin lautamiehille
- ★ Sopimusyhtiöiden tarjoamia laivaristeilyjä ja majoituspalveluja

Huom!

Sopimusyhtiöiden tarjoamien jäsenetujen hyödyntäminen edellyttää voimassaolevaa Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsenyyttä mikä on voitava todistaa jäsenkortilla ja maksutositteella.

RISTEILYJÄ HELSINGISTÄ JA TURUSTA

VIKING LINE

Viking Linen tarjoaa edullisia risteilymatkoja Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsenille. Päivittäin useita reittivaihtoehtoja, sekä kestoaltaan eripituisia risteilymatkoja osoitteesta: <http://www.vikingline.fi/edut/lautamiehet>.

Lisätietoja ja matkavaraukset osoitteesta www.vikingline.fi, myyntipalvelusta puh. 0600-41577 tai matkatoimistostasi. Pidätämme oikeudet muutoksiin.

Tallink Silja Oy

Tarjoaa sopimusasiakkaille kuukausittain vaihtuvia erikoisetuja vapaa-ajan matkustukseen osoitteessa: <http://www.tallinksilja.com/fi/trips/discounts/offersForUnions.htm>

Tallink Silja ja Club One tarjoaa Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsenille ilmaisen liittymisen Club One -jäseneksi suoraan kanta-asiakasohjelman Silver-tasolle. Katso edut www.clubone.fi ja liity Club One asiakkaaksi www.clubone.fi/erikoisliittyminen SMT ry:n jäsennumerolla **10777**.

Jos olet jo Club Onen Bronze -tason jäsen, siirrämme sinut Silver-tasolle, ilmoitathan tuolloin Club One -kanta-asiakasnumerosi: erikoisliittymiset@tallinksilja.com.

Hintatiedot ja varaukset Club One, p. 0600 152 68

Majoitusetuja

S-ryhmän kaksi hotelliketjua tarjoavat jatkuvasti vaihtuvia jäsenetuja osoitteessa: <http://liitonjasenedut.s-hotels.fi>

Sokos Hotelleja on käytössänne 30 eri paikkakunnalla Suomessa, kaksi Tallinnassa (Original Sokos Hotel Viru ja Solo Sokos Hotel Estoria) sekä kolme Pietarissa (Original Sokos Hotel Olympia Garden, Solo Sokos Hotel Palace Bridge ja Solo Sokos Hotel Vasilievsky. Lisäksi käytössä on kuusi Radisson Blu Hotellia (Helsinki, Espoo, Turku ja Oulu). Lisätietoja myös keskusmyyntipalveluista: Sokos Hotellit p.020 1234 600, Radisson Blu Hotellit p. 020 1234 700.

Restel Cumulus

Restel Hotel Groupin edut SMT ry:n jäsenille v. 2016 ovat valittavissa 44 hotellissa kautta Suomen:

Cumulus-, Rantasipi- ja Holiday Inn-hotellit sekä Helsingissä Hotelli Seurahuone, Hotel Indigo ja Hotel Crowne Plaza.

Restel Hotel Group tarjoaa etuja sekä vapaa-ajan matkustamiseen että liikematkustamiseen.

Jäsenyydestä on mainittava varatessa: varaukset ja tarkemmat hintatiedot varauskeskuksestamme

my.reservation@restel.fi tai p. 020 055 055.

* **KERRAN LAUTAMIES ON AINA LAUTAMIES** *